

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

RIM IŠČE POSOJILA V PARIZU

Po neuspehih v Londonu in Newyorku se je rimska vlada sedaj obrnila v Pariz — Dobila bo tri milijarde lir — Ameriški komentar

Pariz, 21. marca. Drevi prispe v Pariz italijanski zunanji minister Grandi, ki se bo udeležil v ponedeljek zasedanja pripravljalne komisije za evropsko unijo. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, se bodo pri tej priliki tudi pričela pogajanja za najetje večjega posojila za Italijo. Gre za posojilo v znesku treh milijard lir.

New York, 21. marca. »New York Times« se bavijo v dolgem članku s prizadevanjem Italije, da bi dobila večje inozemsko posojilo ter pišejo med drugim:

Iz dobro poučenih finančnih krogov izvemo, da se bodo v Parizu v kratkem pričela pogajanja za najetje večjega italijanskega posojila. Znano je, da

se Italija že dolge mesece trudi priti do denarja, ki ji je nujno potreben. Toda fašistična razboritost. Mussolinijevi borbeni govori in razni procesi pred izrednim fašističnim tribunalom so ustvarili v inozemstvu tako razpoloženje, da na dosego posojila ni bilo niti misliti. V največji meri je bila temu kriva tudi napetost med Francijo in Italijo. Amerika je italijanskemu finančnemu ministru izjavila, da za oboroževanje nima denarja, a od evropskih držav ima denar samo Francija, ki pa bi si seveda dobro premislila, predno bi dala posojilo, ki bi bilo uporabljeno le za oboroževanje proti njej.

Z dosego pomorskega sporazuma se je položaj mahoma spremenil. Vsi znaki govore za to, da je Mussolini popustil baš zaradi tega, ker je uvidel, da bo na ta način še najprej prišel do denarja.

Res se je takoj po dosegi sporazuma v Rimu pokazalo v Parizu razpoloženje za tako transakcijo. Kakor se izve, so se francoski finančniki že sporazumeli s francosko vlado glede posojila Italiji. Sodeloval bo tudi londonski in newyorkški denarni trg, ki sta bila poprej skrajno rezervirana.

Fašistična Italija se bo na ta način končno vendarle rešila težkih skrbi. Finančni položaj Italije je obupen. Rim mora samo letos plačati tri in pol milijarde lir za odplačilo svojih dolgov. Že prihodnje leto bo anuitetna služba zahtevala sedem milijard lir. Deficit v državnem proračunu narašča od meseca do meseca in je jasno, da Italija iz rednih dohodkov teh izdatkov ne more kriti. Posojilo ji je neobhodno potrebno in sedaj ga bo tudi dobila.

Vpokojeenci pričakujejo hitre pomoči

Tri kategorije vpokojencev, njihovi prejemki so v razmerju 1:2:3 — Pokojnine se morajo izenačiti

Pod tem zaglavjem je prinesel pred kratkim hrvatski uradniški list članek, ki opisuje gmotni položaj »vpokojencev« kot nevzdržen, ne da bi svoja izvajanja primerno podkrepil — celo napačne trditve so v članku. Ker opazujem, da obstajajo glede vpokojeniških — posebno glede starovpokojeških prejemkov nejasnosti in to tudi v krogih, kjer se tega ne bi bilo nadejati, naj podam tu nekaj pojasnil:

Sodeloval sem več let v vpokojeniški organizaciji in poznam razmere. Glede prejemkov državnih uslužbencev, vpokojenih v naši državi, razločujem v glavnem tri določbe.

V prvi doli — od prevrata do uradniškega zakona (31. julija 1923) — so dobivali aktivni in v tej dobi vpokojeni državni nameščenci prejemke po od prej veljavni — pri nas torej po avstrijskih — zakonih s pribitkom nekih doklad. Ker so se pa ti prejemki izkazali kot nezadostni in ker je nastala potreba, da se uradniške zadeve uredi enotno, smo dobili uradniški zakon z dne 31. julija 1923. Po temeljiti posvetovanjih sestavljeni osmekt tega zakona, kakor ga je predskloniral Nj. Vel. kralj, je naravno enakomerno povisale prejemke vsem državnim nameščencem, aktivnim in vpokojenim. Odličan član zakonodajnega odbora, ki je izdelal in narodni skupščini predložil ta osmekt, mi je pisal o nadaljnjem razvoju te zadeve:

»Neprilakovano so pa predložili poslanci tedanje vlade večine in dan pred koncem debate in izglasovanjem v plenumu izpremembo osnutka, po kateri se naj že vpokojeni uslužbenci izključijo iz povišbe prejemkov. Poizkusili smo to izpremembo preprečiti, med sejo smo se sestali s člani vlade k pogajanjem. Vlada ni popustila. V znak protesta proti tem izpremembam zakonskega predloga smo potem v plenumu narodne skupščine pred glasovanjem odšli s seje, da bi bila eventualno nesklepčna. Uspeha nismo imeli, zakon je bil izglasovan brez nas.«

Pa tudi le-to izglasovanje ni šlo gladko, kajti velika skupina narodnih poslancev je sicer ostala v dvorani, a se je v znak protesta vzdržala glasovanja.

Po teh ovinkih je prišel v uradniški zakon člen 239, ki je določil, da že vpokojeni drž. uslužbenci ostanejo še nadalje z istimi pokojninami. To so naši starovpokojeenci. Med starovpokojeence štejemo tudi od Avstrije prevzete vpokojence, kojih prejemki so določeni s tako zvanim rimskim paktom z dne 6. aprila 1922. Po časopisnih poročilih je kralj podpisal tozadevni zakon dne 6. aprila 1930, ratificiran pa da je bil dne 6. februarja 1931. Je-li bil razglašen v »Služb. nov.«, mi ni znano. Po tej med nasledstvenimi državami sklenjeni konvenciji ne smejo biti penzije teh avstrijskih in bos. herc. vpokojencev manjše, nego so bile dne 3. novembra 1918 v bivši monarhiji.

V drugi doli, ki traja od uradniškega zakona 31. julija 1923 do 1929 (deloma še do danes), dobivajo drž. uslužbenci, aktivni in vpokojeni, v primeri s prvo dobo okroglo podvojene prejemke. Vpokojeence te doli imenujemo običajno novovpokojeence. Ker so se pa življenjske potrebe bolj in bolj podražile, so se v kratkem pokazali tudi ti podvojeni prejemki kot nezadostni in je bilo treba uradniški zakon revidirati. S to revizijo so pričele že parlamentarne vlade; radi različnih ovir se pa delo še do danes ni moglo dovršiti.

Da bi pa svojim uslužbencem pomagala, jim je kraljevska vlada priznala »službene doklade«, ki ostanejo tudi za pokojnino. S temi službenimi dokladi, katerih pa še niso dobili vsi drž. uslužbenci, se začnajo od leta 1929 naprej tretja doba. Vpokojeenci iz te doli so najnovejši vpokojeenci, ki prejemajo v primeri s starovpokojeenci okroglo potrojene, v primeri z novovpokojeenci pa okroglo 50% zvišane pokojnine. Starovpokojeenci so pa še nadalje ostali po členu 239 ur. zak. »z istimi pokojninami«. Pokojninski prejemki vseh treh dob stoji torej v razmerju okroglo 1:2:3!

Tisti del narodne skupščine, ki je izglasoval uradniški zakon, in takratna vlada sta priznala, da so uradniški prejemki daleč preniški in sta jih povišala, tudi bodočim vpokojencem, obenem pa sta dekretirala, da že vpokojenim uslužbencem to povišanje ni potrebno! Kje je tu logika, kje pravica? Starovpokojeenci prejemajo torej le 1/3, novovpokojeenci pa 2/3 tiste pokojnine, katero dobivajo njihovi tovariši iz najnovejše doli. In kaj je bila in je posledica tega? Bil sem več let predsednik dru-

štva drž. vpokojencev za Slovenijo in imel sem priložnost spoznavati obupni položaj starovpokojencev. Ne le, da si niso mogli nič pripraviti, še ob to so prišli, kar so si morebiti prej bili prihranili ali dobili od svojih staršev, poleg tega so pa še zabredli v dolgove, ki jih bodo zapustili svojem za dedščino! Take usode si starovpokojeenci po dolgoletnem naruču in poklicu zvestem službovanju niso zaslužili! Tu mora državna uprava popraviti storjeno krivico. Ne gre le za starovpokojeence same, temveč tudi za njihove družine; mnogi imajo še nepreskrbljene otroke; kaj naj počnejo s temi? Marsikateri se in še bodo te žalostne razmere spravile v grob.

Sedanja vlada je pokazala za dejanji, da hoče spraviti v vse panoge državne uprave red in pravičnost. To daje vpokojencem upanje, da bo v kratkem tudi njim prisvetila pravica. Saj so predstavniki vlade ob mnogih priložnostih obljubili od pomoči. Državni uslužbenec, ki je svoje življenjske moči posvetil državi, sme po vsej pravici zahtevati, da mu država njegovim službenim letom, njegovemu činu in njegovim predizobrazbi odgovarjajočo pokojnino odmeri v taki višini, da zamore preživljati sebe in svojo družino. Saj si od pike aktivne plače ni mogel ničesar prihraniti, novega poklica se pa zadnjih par let svojega življenja ne more lotiti.

Na tej podlagi odmerjene pokojnine naj bi se uredile takole:

1. V prvi vrsti bi naj izginilo razlikovanje med staro, novo in najnovejšimi vpokojenci. Starejši vpokojeenci, ki so pod avstrijsko vlado na svojo škodo in ob prevratu mnogokrat pod nevarnimi razmerami ostali zvesti narodu in mladi narodni državi, niso zaslužili zapostavljanja, oni niso manj vredna in telesno drugače konstruirana bitja; če je za njihove v najnovejši dobi vpokojene tovariše nastala potreba povišanja prejemkov, velja ista potreba tudi za stare in novovpokojeence. Pokojnine se morajo izenačiti.

2. Prejemki aktivnih in vpokojenih državnih uslužbencev naj se vežejo tako, da se bodo s povišanjem (z znižanjem) aktivnih prejemkov avtomatsko zvišale (znižale) tudi pokojnine. Naj se ne bi ob vsaki izpremembi prejemkov ponavljalo prošanje vpokojencev za njihove prejemke; to ni dostojno ne za državno upravo, ne za državne uslužbence.

3. Ker so bili drž. uslužbenci s členom 239 ur. zak. oškodovani, se mora ta krivica odpraviti. V to ne bi zadostovalo samo pod 1. utemeljeno izenačenje pokojnin, kajti leste bodo potrebne za tekoče življenjske potrebe.

Z novim uradniškim zakonom se bo ustanovil poseben penzijski fond za drž. uslužbence. Iz tega fonda bi se dali odkazati starovpokojeencem njihovim pokojninam odgovarjajoči odstotki kot doklada k pokojninam. Tudi z brezobremnim ali drugače ugodnim drž. posojilom bi se dalo pomagati, da se rešijo starejši vpokojeenci in njihove družine dolgov.

Oziranje na državne finance pri vsem tem ne bo delalo težkoč, ker tozadevni izdatki ne bodo pomenili trajne obremenitve državnega proračuna, temveč bodo le začasni, ki se bodo dan za dnem zniževali. Saj starejši vpokojeenci naravno vedno česa odhajajo pod zemljo in kmalu bo smrt rešila državo vseh starih vpokojencev. Ostali bodo pa njih potomci, ki bodo še v poznih letih državi hvaležni, ako se bo ta zdaj čimprej izkazala njihovim družinam pravično.

Dr. Kronvogel, Maribor.

Železniške nesreče

Napulj, 21. marca. Iz Foggie prihajajoči brzovlak je pri uvozu v napuljske postaje zaradi napačno postavljene kretnice zavozil na stranski tir, kjer je zadel v neko lokomotivo za premikanje. Pri trčenju je bilo 20 oseb vlakovne osovja in potnikov več ali manj hudo poškodovanih.

Novi železniški vozovi

Berlin, 20. marca AA. Na prvi Berlin-Magdeburg so bile poskusne vožnje z novimi železniškimi vozovi, ki omogočijo hitrost vožnje do 120 km na uro, ne da bi pri tem trpela varnost prometa. V gradnji je kakih tisoč vozov te vrste. Postopoma bodo vsi brzovlaki sestavljeni iz teh vozov.

Pomladansko vreme v Nemčiji

Berlin, 21. marca AA. Iz vseh krajev Nemčije poročajo, da je vreme postalo pomladansko.

Jugoslavija hoče mir za vsako ceno

Govor jugoslovenskega poslanika Spalajkovića v Grenoblu — Sporazum med Italijo in Francijo služi jačanju miru

Pariz, 21. marca. »L'Ere Nouvelle« objavlja govor, ki ga je imel jugoslovenski poslanik dr. Spalajković na manifestacijskem zborovanju društva jugoslovenskih prijateljev v Grenoblu. List citira govor ter podčrtava miroljubnost Jugoslavije, ki se manifestira ne samo v besedah, nego tudi v dejanjih. Jugoslavija je že neštokrat pokazala, da si želi mir na znotraj in zunaj. Pravilno je naglasil g. Spalajković, pravi list, ko je izjavil, da se jugoslo-

vensko naziranje glede bodoče organizacije Evrope docela strinja s Francijo. Jugoslovenski program je istovesten s programom velike Francije. Tudi Jugoslavija hoče mir za vsako ceno. Dr. Spalajković se je v svojem govoru dotaknil tudi odnošajev do Italije ter poudaril, da se vsa Jugoslavija raduje doseženega sporazuma, v katerem vidi nov korak na potu zблиžanja narodov in sodelovanja velesil.

Anglija zahteva jasno sliko oboroževanja

Henderson predlaga, naj zbere Društvo narodov točne podatke o sedanji oborožitvi vseh držav — Jasen pregled naj zasigura uspeh splošne razorožitve konference

London, 21. marca. Angleška vlada je podvela novo akcijo, ki ima za cilj osigurati uspeh splošne razorožitvene konference, ki se bo, kakor znano, sestala meseca februarja prihodnjega leta. Zunanji minister Henderson je navsil na generalnega tajnika Društva narodov spomenico, v kateri predlaga, naj bi vse interesirane vlade predložile Društvu narodov točne podatke o svojem celokupnem oboroževanju in o sedanjem stanju svojih armad. Angleška vlada je mnenja, da bi se na ta način dobil najboljši pregled sedanjega položaja v vprašanju razorožitve in da bi ti podatki služili za osnovo razprav na splošni razorožitveni konferenci. Dokler ni znano sedanje stanje, je tudi tež-

ko govoriti o razorožitvi, ki naj bo pravična tako, da se ne bodo čutile posamezne države zapostavljene. Vlade vseh držav, ki bodo sodelovale na splošni razorožitveni konferenci, naj bi dale informacije o svojem oboroževanju na kopnem, na morju in v zraku. V to svrhu naj izda Društvo narodov enotne formulare. Henderson naproša generalnega tajnika Društva narodov, naj stopi takoj v stike z vsemi prizadetimi državami, da izve, kako stališče zavzemajo k temu predlogu. Angleška vlada se obvezuje v naprej, da se bo uklonila vsakemu predlogu in vsaki proceduri, ki bi mogla olajšati delo splošne razorožitvene konference in zasigurati njen uspeh.

Henderson o mirovni politiki Anglije

Kot verna pobornica ideje miru dela Anglija v najtesnejši zvezi z Društvom narodov

London, 21. marca. AA. Minister za zunanje zadeve Arthur Henderson je imel nocoj v Hullu govor o potrebi miru. Dejal je, da so vsi narodi vseh držav pripravljeni, da je mir nujno potreben za blaginjo vseh narodov. Po vojni so pričeli organizirati mirovni ustroj z ustanovitvijo Društva narodov. Angleška vlada je to organizacijo vedno podpirala in jo skušala ojačiti. Sedanja vlada je podpisala opojisko klavzulo. Temu zgledu je sledilo 34 drugih držav. Nedavno je spodnja zbornica odobrila določbe statuta Društva narodov, po katerih so države podpisnice obvezane rešiti vse spore mirnim potom.

Tudi v razorožitvenem vprašanju je bil dosežen uspeh. Pripravljala komisija za svetovno razorožitveno konferenco je dovršila osnutek razorožitve, kar omogoča sestanek svetovne razorožitvene konference l. 1932. Med tem so razne države sklenile razorožiti se na več poljih. Washingtonska konferenca je l. 1922. omajala gradnjo oklopnih 5 velisilam. Londonska konferenca pa je l. 1930. omajala pomorsko oboroževanje v vseh vrstah vojnih ladij. To pogodbo so podpisale Združene države,

Japonska in Anglija. Delo te konference je bilo končano pred kratkim s pomorskim dogovorom med Francijo, Italijo in Anglijo, in zbujala upravičeno upanje, da bo imel sporazum blagodejne posledice.

Dalje je Henderson izrazil željo, naj se mirovno gibanje v Angliji še ojači. Anglija bo poslala prihodnje leto v Ženevo delegacijo, ki bo uživala vso podporo angleške javnosti.

Zopet upor v ameriški kaznilnici

Joliet (Illinois), 21. marca. AA. Včeraj popoldne je izbruhnil v kaznilnici v Statevillu že tretji upor v teku enega tedna. Po kratkem boju so jetniški pazniki premagali upornike in jih pregnali v celice. Uporniki so pobili nekaj oken. Hujšega ni bilo. V trenutku ko je izbruhnil upor, je zborovala komisija, ki je proučevala razmere v jetnišnici.

Gradnja cest v potresnem ozemlju

Pariz, 21. marca. »Temps« javlja iz Beograda, da je minister za javna dela odobrili kredit v znesku 4 milijone Din za gradbo cest v potresnem ozemlju v Južni Srbiji. Na ta način bo pomagano prebivalstvu, ki bo prišlo po tej poti do kruha in zasluska, da bo lažje prebolelo težak udarec, ki ga je zadela.

Nova bančna afera v Franciji

Pariz, 21. marca. Kakor poročajo listi se je pridružil celi vrsti afer nov finančni škandal. Banque Francaise d'Arrique je zašla v plačilne težkoče. Vlada je stavila banki na razpolago potrebna denarna sredstva, da bi prebrodila krizo. Proti temu pa protestirajo gotovi krogi, ki vidijo v tem zastavljanje drugih zavodov. V upravnem odboru te banke je namreč med drugimi tudi bivši kolonialni minister in sedanj minister za proračun Pietri, zaradi česar domnevajo, da gre za novo korupcijsko afero.

Krojaška stavka na Dunaju

Dunaj, 21. marca. Tik pred velikonočnimi prazniki, ko je sezona na višku, je izbruhnila stavka dunajskih krojaških pomočnikov. Stavka okrog 5000 pomočnikov in pomočnic uslužbenih pri največjih dunajskih krojaških tvrdkah. Že leta 1926 je bila odpovedana kolektivna pogodba, do sporazuma pa vse doslej ni prišlo. Spor se je sedaj poostрил zaradi tega, ker so pomočniki zahtevali povišanje plače, molstri pa znižanje. Obe stranki sta naprosili za posredovanje ministrstvo za socialno politiko.

Tornado v Oklahami

Newyork, 21. marca. Iz Clintona v državi Oklahama poročajo: Vso državo Oklahama je te dni zajel strašen tornado, ki je povzročil ogromno škodo. Povsod, kjer je divjal vihar, je zapustil sledove velikega razdejavanja. Po dosedanjih vesteh je bilo tudi 9 oseb ubitih in 14 ranjenih. Posebno močno je divjal vihar v zapadnih delih države, kjer je tudi škoda najobčutnejša.

Zračni avtobusi

Berlin, 21. marca. AA. V kratkem bodo med Kölnom in Frankfurtom vpeljeni zračni avtobusi. Leteli bodo vsako uro in bodo lahko prenašali 12 oseb. Poleti bo uveden zračni promet med Berlinom in Sanghajem. Potovanje bo trajalo 5 dni.

Stavbna nesreča v Lyonu

Lyon, 21. marca. Na Jožefovo zvečer se je pcuršilo štirinadstropno poslopje, ki so ga nameravali prihodnje dni podreti. Pri tem je bilo zasutih sedem delavcev, ki so bili zaposleni v notranjosti poslopja. Dva sta bila ubita, pet pa so jih izkopali izpod razvalin hudo poškodovane.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.1260, Pariz 20.3358, London 25.2512, Newyork 519.7334, Bruselj 72.40, Milan 27.2234, Madrid 55.40, Amsterdam 208.35, Berlin 123.8412, Dunaj 73.10, Sofija 3.7612, Praga 15.4012, Varšava 58.20, Budimpešta 90.62, Bukarešta 3.09.

Ljubljanski občinski proračun za leto 1931 sprejet

Proračunska razprava je trajala celih 8 ur in je pokazala, da občinska uprava složno in uspešno dela

Ljubljana, 21. marca.

Včeraj je ljubljanski občinski svet razpravljaval o proračunu ljubljanske mestne občine in mestnih podjetij za l. 1931, ki je bil pozno zvečer sprejet z vsemi glasovi občinskih svetnikov proti glasu obč. svetnika g. Frelaha. Razprava je bila stvarna in se je vršila v znamenju sloge ter resnega gospodarskega dela za napredek ljubljanske občine. Po predsedstvenih naznanilih župana dr. Dinka Puca je občinski svet soglasno odobril nujni predlog obč. svetnika Iv. Tavčarja, da se dovoli za žrtve potresne katastrofe v južnih krajih naše države 25.000 Din.

Proračunska razprava

O proračunu za l. 1931 je podal obširen ekspozé v imenu finančnega oddelka njegov načelnik obč. svetnik Iv. Tavčar, ki je v poldrugournem govoru v vseh podrobnostih očrtal gospodarsko politiko mestne uprave. Proračun redne občinske uprave izkazuje potrebnih 50.590.868 Din, pokrilitja 49.494.199 Din, torej primanjkljaja 1.096.669 Din. Izredni proračun izkazuje potrebnih za razna gradbena dela 46.445.702 Din, proračuni vseh mestnih podjetij pa potrebnih 31.050.294 Din. O ekspozéju g. obč. svetnika Tavčarja bomo objavili še točnejše poročilo.

Proračun prevelik

V debati je obč. svetnik Frelah predlagal, naj se črta postavka 500.000 Din za prevedbo uradnikov po novi službeni pragmatiki in z uveljavljenjem nove službene pragmatike sploh počaka, dokler ne bo izdala država tudi pragmatike za svoje namence, ki naj bi služila potem za primer. Občinski uradniki naj bi imeli enako pragmatiko kakor državni. Tudi v Nemčiji se n. pr. plačujejo občinski uradniki v enaki izmeri kakor državni. Pri mestnih poslopih naj bi se črta postavka 900.000 Din, ker se anuitete lahko razdele na daljšo dobo. Pri osebnih potrebščinah dohodarstvenega urada naj bi se črta postavka 70.000 za prevedbo uslužbencev. Ako hotel »Tivolice« ne donosa dobička, naj bi se prodal. Prav tako bi se lahko počakalo s preureditvijo glavnega drevočrta v Tivolju, ker ni nujno potrebna. (Obč. svet. Turk: Materijal je cestna železnica navozila zastoj). V poglavju socialnega skrbstva pogrša govornik postavko o prispevkih za odpravo beračenj. Kopališča na Ljubljani, v Mednem in na Taboru naj bi se oddala privatnikom in zato črtali izdatki. Upravljala naj bi se tako, da bi donosala tudi dohodek, če so že določeni izdatki. (Obč. svet. Bevc: Čudni nazori). Prav tako naj bi se črtal izdatek za avtomobil mestnega fizika. Ženska realna gimnazija, naj se prepusti državi, kar se bo lahko doseglo morda že sredi leta in se naj za to črta polovico izdatkov zanj. Pri raznoterostih naj se zmanjšajo stroški za reprezentacijo. Črta naj se pri proračunski rezervi 200.000 Din pri izdatkih za tujski promet pa cela postavka. Na ta način bi se po mnenju govornika prihranilo 4 milijone Din. Ker se med dohodke lahko vstavi donos kuluka v višini 3 milijone Din, bi se lahko doklade na direktne davke znižale za 20 do 25 odstotkov. Črtati je treba nadalje gostaščino za nove hiše, pokritje pa bi se dobilo pri veseličnem davku, zlasti pa pri točnem pobiranju davčine na kinopodjetja. Vodarina naj bi znašala samo 5 odstotkov. Odpravila naj bi se taksa za poslovne lokalne. Proračun bi se moral ponovno predložiti na vpogled občanom, vsa dela in dohate pa naj bi se razpisale po časopisih. Pri gradbi tramvaja bi se morale upoštevati želje prebivalstva na ta način, da bi se tramvajška proga gradila tam, kjer jo ljudje že in ne tamkaj, kjer ni potrebno. Popolnoma odveč je, da se tramvaj gradi do št. Vida, ker bo z njim samo omogočeno, da bodo ljudje denar nosili iz Ljubljane. Dvomi, da bi bil tramvaj aktiven. Če se trdi, da bo tramvaj prevozil na leto 3.300.000 ljudi, bi se jih moralo vsak dan voziti 8000. (Obč. svet. dr. Fretlich: Saj se jih tudi vozi). To je malo verjetno; tudi na Dunaju je pasiven za 200 milijonov dinarjev. Končno je govornik grajal, da se rabijo za pobiranje smeti še vedno odprti vozovi, da so javna stranišča nezadostna in drugo.

Preglednost proračuna

Obč. svetnik dr. Ravnihar je izjavil, da v tehničnem pogledu proračunu ni mogoče ugovarjati, ker ima mnogo prednosti napram prejšnjim in je zelo pregleden. Hvalevredna so pojasnila, ki so mu priložena. Odobravati je tudi to, da so vse investicije izkazuje v izrednem prometu, ker se na ta način ne obremenjuje samo sedanja, temveč tudi bodoče generacije, potreben pa bi bil v tem pogledu program za daljšo dobo. V današnjih gospodarskih razmerah bi se bilo treba omejiti na najnujnejše investicije, ki so kolikor toliko produktivne značaja. Obstojata vtis, da je predloženi proračun glede na dohodek in stroške skrajno napet in da bi vsaka izprememba povzročila le nevarne perturbacije. Mestna uprava se mora zavedati, da

pomenijo izdatki v proračunu maksimum. Med proračuni mestnih podjetij pogrša proračun Maloželezniske družbe. Res je, da Maloželezniska družba ni specifično mestno podjetje kakor elektrarna ali druge ustanove, toda občina ima v svojih rokah dve tretjini delnic in že svojočasno je bil sprejet predlog, da se naj predloži tudi bilanca in računski zaključek Maloželezniske družbe. Občinski svet ljubljanski ima pravico, da ima vsaj vpogled v poslovanje Maloželezniske družbe, tem bolj, ker so v teku velika dela. Zanimivo bi bilo vedeti, kako so se ta dela oddala. Govori se, da ima družba Siemens-Schuckert nekaj monopol za ta dela in da druge firme ne oferirajo, ker vedo, da imata prednost. Pametno bi bilo, da bi občina odkupila še zadnjo tretjino delnic Maloželezniske družbe in se tako emancipirala od trdvice Siemens-Schuckert. Kar se tiče enotne 600-stotne doklade na vse državne direktne davke, jo je finančni odsek kratkotalo akceptiral. V tem pogledu bi se moralo vsaj naglasiti, da je bilo stališče občinskega sveta o potrebi diferenciranja te doklade popolnoma pravilno in bi se ne smela vreči puška takoj v koruzo, če je zavzelo finančno ministrstvo drugo stališče. Morda bi se dalo letos več doseči, kakor lani. Mestna zemljišča, posesti in poslopja zahtevajo ogromno režijsko. Mestni gospodarski urad oskrbuje 229 poslopij, med temi 177 stanovanjskih hiš. To je velik kapital, čegar rentabilnost pa je silno majhna. Nedvomno je nekaj objektov, ki so povsem nerentabilni in ki bi se jih občina morala iznebiti. Ženska realna gimnazija predstavlja luksuzno postavko v proračunu. Ta gimnazija je izgubila v današnjih časih svoj reson d'etre. V predvojnih časih je bil zavod potreben, ker nismo mogli nikamor oddati ženskega narasčaja, danes pa skrbi za žensko mladino država in so ji odprte vse državne šole. Če ima občina že kake milijone odveč, naj bi jih porabila za strokovno šolstvo, ne pa za srednje šole, ker imamo že itak preveč duševnega proletarijata. Glede na godotnost obligacijsko posojilo, je govornik poudarjal kot razveseljivo dejstvo, da se finančni program tega posojila izvršuje v redu in da se je stanovanjsko posloplje na Poljanski cesti zgradilo pod ceno proračunske vsote. Postavko 500.000 Din za izvedbo nove službene pragmatike smatra kot nujno potrebno, ker bo nova službena pragmatika prinesla red v personalnih zadevah. Ni racionalno gospodarstvo, ako mestna pristava izkazuje samo zato primanjkljaj, ker so si ji odvzele vožnje za elektrarno in vodovod. Vožnje bi morala vršiti mestna pristava in bi se ne smele oddajati tujim podjetnikom. (Obč. svetnik Rebek: Če so pa cenejši! — Obč. svetnik Turk: Mestna pripraga naj se sploh opusti, kakor je bilo že predlagano). Ker so kopališča pasivna, naj bi se dopustil večji razmah privatni inicijativi z občinsko podporo. Končno je govornik naglašal, da je dobro znano dejstvo, da je občinsko gospodarstvo pod strogo kontrolo banke uprave in finančnega ministra in če občinski svetniki glasujejo za proračun, bodo glasovali le za resnične potrebe ljubljanskega mesta.

Tramvajski promet

Obč. svetnik Fretlich je polemiziral z izvajanjem obč. svetnika Frelaha in zavrnil njegove kalkulacije o rentabilnosti proge Vič-St. Vid. Za podlago se je vzel število oseb, ki so se poslužile tramvaja. L. 1927 je znašalo to število 2.653.000, leta 1928 je 2.719.000, l. 1929 2.860.000 in l. 1930 je naraslo število na 3.173.000, kar pomeni, da je tramvaj prevozil 8659 oseb na dan. Promet bo še narastel, če se omrežje še razširi. Vse statistike dokazujejo, da bo proga rentabilna. Čudno je, da se obč. svet. Frelah tako poteguje za avtobuse. (Obč. svetnik Turk: Ali je morda kompanjon avtobusnih podjetij?) Glede na računski zaključek o proračunu Maloželezniske družbe, ki ga je želel imeti obč. svetnik dr. Ravnihar, je poudarjal dr. Fretlich, da se ima valorizacija investicij šele določiti, zaradi česar se še ni mogel sestaviti račun. Čim bo to izvedeno, se bo pokazalo, da je letos bilanca tramvaja popolnoma aktivna.

Pobudo predgovornika dr. Ravniharja, naj bi mestna občina še ostalo tretjino delnic Maloželezniske družbe odkupila tako, da bi bila edina lastnica, odobrava, s tem pa še vedno ne bi bilo rešeno vprašanje nesrečne sindikalne pogodbe o prednostnih pravicah trdvice Siemens, pri sestavi katere je dr. Ravnihar sodeloval. Če ne varajo pričakovanja, bo ob koncu maja otvorjen promet na progi pošta-Šiška in kasneje meseca julija na progi Vič-glavna pošta. Financiranje proge je že urejeno. V zadnjem času se je vršil komisijoneli ogled proge do št. Vida in moralo se je obudovati harmonično in soglasno sodelovanje mestnih in okoliških občin. Če ne bo posebnih ovir, pride tudi proga do št. Vida najkasneje meseca novembra v obrat.

Ženska realna gimnazija znači za mestno občino breme 1.700.000 Din. V prejšnjih nacionalno težavnih časih je gimnazija izvršila veliko nacionalno kulturno nalogo in vzgojila prvi narodni ženski rod. Ne more se strinjati z željami, da naj se mestna ženska realna gimnazija ukine, pač pa bi bilo potrebno, da država in bavnina prevzameta ta učni zavod. Zato naj mestna občina skupno s kuratorjem ženske realne gimnazije ukrene vse potrebno pri banški upravi in vladi, da se zavod podprži že z začetkom šolskega leta 1931-32.

Obč. svetnik R. upnik je poudarjal, da

zahtevajo predlogi g. Frelaha črtanje nič manj nego 7 milijonov iz proračuna. To bi bilo direktno katastrofalno. Nadalje je govornik branil uradnostno mestne uprave proti njegovim napadom. Če se je zgodila kaka pomota posameznih uradnikov, naj se odločno pozovejo na odgovor in zahteva eventualno povračilo škode, ne gre pa, da se obsoja ves stalež mestnega uradništva.

Obč. svetnik Lombar je zagovarjal interese prebivalstva v šiški, ki se čuti zapostavljeno pri zgradnji cest in potov in pri kanalizaciji. Zato naj bi se bolj upoštevale želje prebivalstva v šiški.

Obč. svetnik Uratnik je predlagal, naj se donos kuluka porabi tako, da se znižajo sorazmerno z donosom kuluka gostaščina, kanališčina in vodarina.

Obč. svetnik Lovša je priznal, da se je marsikaj storilo za trnovski okraj, želi pa, naj se upoštevajo še druge upravičene želje.

Obč. svetnik Musar je predlagal, naj se zniža trošarina na prasiče nad 60 kg žive teže od 15 na 10 Din od glave, zato pa zviša trošarina na uvoz masti od 50 par na 1 Din za kg, da se zaščiti domača mast, ki je boljša od uvožene.

Gradbena dela

Podžupan in obč. svetnik prof. Jarc je obrazložil najprej načrte in program novega tujskega prometnega oddelka, o čemer se je že razpravljalo v javnosti in kar bi bilo za razvoj tujskega prometa zelo koristno in potrebno. Nadalje je kot načelnik gradbenega oddelka podal tudi kratek program o gradbenih delih mestne občine v tekočem letu. Omenjal je razna važna dela iz kaldermingskega fonda, izgradnjo in ureditev ulic in cest, napravo primernih dostopov na Grad, izdelavo monumentalnih stopnic pred uršulnsko cerkvijo. Na programu je naprava brvi v Strelški ulici preko kanala v Hrdeckega vas in brvi čez Ljubljano pri Ribjem trgu in na Poljanskem nasipu, ki bosta zgrajeni, čim bodo regulacijska dela v Ljubljani končana. Za javna stranišča se doslej ni napravilo ničesar celih 30 let. Sedaj se pripravljajo stranišča v šiški in pred »Evropo«, narejeno bo tudi dvoje podezemeljskih stranišč pri franciškanem mostu v zvezi z regulacijo Marijinega trga in izvedbo tromostovja. Prejšnjega spomenik se bo moral preseliti. Morda bi se prestavil pred univerzo, če ne bo previsok. Sedaj ima o tem besedo javnost. Važno je tudi renoverjanje magistratnega poslopja. Pripravljajo se nova šolska poslopja v svetokrižkem okraju. Proračun za regulacijo Ljubljane se je pri licitaciji znižal za dober milijon, za kar se bo lahko razširil program regulacije. Odprla se bo Gledališka ulica in zgradila se bo Janežičeva ulica od Karlovske ceste na Prule. Iznos kuluka bo znašal po njegovem računju 2 in četrtilijona. Za osebno delo se je zglašilo v Ljubljani celih — 6 oseb. Glavni kanal na Dunajski cesti je izvršen in se bodo sedaj lahko izvršili odcepi do šiške. Izvršuje se kanalizacija z Viča in zbiralni kanal z Rožno dolino. Zelo potrebno bi bila mehanizacija cestne oskrbe, ker so naši škroplilni in pometalni vozovi neporabni in manjka mnogo orodja v to svrhu. Govornik je omenjal tudi druga važna poslopja, ki se bodo postavila v doglednem času, kakor trgovska akademija, za katero je mestna občina prevzela garancijo, in univerzitetna knjižnica, za katero bo mesto dalo stavbišče. Svoja zanimiva izvajanja je zaključil z besedami: Javno mnenje je danes na strani naše občinske uprave. Ljudje pravijo, imamo sedaj občinski svet, ki ne debatira samo in se ne prepira, nego lepo in složno dela.

Občinski svetnik Mihelič je predlagal, naj se za žarnice po 10 in 15 vatov plačuje občinska trošarina, zviša pa za žarnice nad 100 vatov na 5 Din. Razen tega naj župan v spoprazumu z dohodarstvenim uradom ukine ali zniža one postavke občinske trošarine, ki se izkažejo med letom kot škodljive.

Sklepi solidarnega dela

Občinski svetnik Rebek je poudarjal, da predstavlja proračun sklepe solidarnega dela in da pomeni velik razmah v napredu ljubljanskega mesta. Davčna bremena se sicer niso znižala, vendar pa so vsi izdatki postavljeni v okviru programa, ki si ga je začrtal občinski svet. Zeleti bi bilo, da bi se v proračunu bolj upoštevale potrebe ljubljanskih obrtnikov, ki jih je nad 2400. Predvsem bi bilo treba poskrbeti, da se spravi pod streho obrtno nadaljevalno šolstvo, ki je danes razpeteno po osnovnih šolah. Zato naj se v proračun vnese posatvka 200.000 Din kot prvi prispevek k fondu za zgradbo poslopja za obrtno nadaljevalno šolstvo, razen tega pa dovoli 50.000 Din za pospeševanje obrti. Glede na mestno pripravo je bil govornik mnenja, da je v marsikaterem oziru občini v večjo škodo, kakor pa v korist, ker bi pri konkurenčnih razpisih lahko občina prišla do cenejših voženj, kakor pa v lastni režiji.

Tlakovanje zaenkrat zaključeno

Občinski svetnik inž. Pavlin je izrekel priznanje mestni upravi in gradbenemu uradu za uspešno akcijo za tlakovanje ljubljanskih cest. Z izrabo kaldermingskega fonda in preostankov posojil v to svrhu bi bila akcija za tlakovanje ljubljanskih cest zaenkrat zaključena. Novi viri za cestna dela še niso določeni. Postalo pa bo to vprašanje aktualno kakor hitro bo določen program za tlakovanje cest, ki pri dotedaj

njih kreditih še niso prišle v poštev. Ker imajo po novem stavbnem redu hišni posestniki dolžnost, da sami napravljajo trotoarje in da morajo povrniti stroške zanje, naj bi se porabilo posojilo za obnovo trotoarjev za druga cestna dela. Predvsem je treba sestaviti vrstni red cest, ki naj bi se tlakovale. Izdelati je treba potreben tehnični elaborat. Govornik je končno navedel ceste, ki bi prišle za tlakovanje v prvi vrsti v poštev. Priporočal je tudi, da se razširijo in napravijo novi prehodi preko železnice v okraj Podrožnikom.

Proračun zadovoljiv

Obč. svet. Likozar je poudarjal, da je proračun zlasti zato zadovoljiv, ker upošteva razmere šolstva. Posebno pozdravlja, da se bo zgradila brv preko Gruberjevega kanala kot podaljšek Strelške ulice v Hrdeckega vas. Potrebno pa bi bilo, da se v Hrdeckega vasi napravi kanalizacija. Razen tega naj bi se poskrbelo za zboljšanje Ižanske ceste. Splošno naj bi se pri javnih delih upoštevali vsi kraji enako.

Smotreno delo občinskega sveta

Obč. svetnik Ivan Kregar je glede na zahteve g. Frelaha, naj se črta iz proračuna za 7 milijonov Din postavk, naglašal, da je po njegovem mnenju proračun še premajhen. G. Frelah si je menda hotel s svojimi zahtevami napraviti »pušelj«, ki bi ga lahko predložil na prihodnjem zborovanju hišnih posestnikov, da bi lahko povedal, kako je predlagal zmanjšanje izdatkov in uvedbo prihrankov. Če pa se od občine kaj zahteva, se ji mora tudi kaj dati. Štedenje pri nujnih delih je mnogo krat škodljivo. Šteti naj se tam, kjer je potrebno, kjer so pa dela neobhodno potrebna, štedenje ni na mestu. Če se primerja delo sedanjega občinskega sveta s prejšnjimi, se vidi, da je smotreno, za kar se je v prvi vrsti zahvalil 6. januarju. V prejšnjih občinskih svetih je bilo mnogo prerakanja, storilo pa se je zato manj. V zadnjih dveh letih se je napravilo več, kakor pa prej v desetih. Zato priporoča, da bi se sporazumno delo ohranilo tudi v bodoče. Govornik je poudarjal, da je ponosen, ker more sodelovati v sedanjem občinskem svetu, ki je izvršil mnogo dela, o katerih se lahko reče, da so grandiozna. V sedanjem občinskem svetu se v resnici dela za razvoj ljubljanskega mesta, pri čemur ima zlasti mnogo zaslug župan, ki vpi v veliko bistroumnostjo občinsko politiko, zaradi česar se mu more brezpogojno zaupati. Ako bo občinski svet glasoval za proračun, bo izrazil samo svoje zaupanje županu in občinski upravi.

Vsem se ne da ustreči

Občinski svetnik Olup je poudarjal, da je bila sestava proračuna težka naloga za one, ki so ga izdelovali, ker pač ni mogoče ustreči vsem. Predlagal je, naj se v zaščito strokovnega delavstva črta v naredbi o občinski trošarini in davku na poslovnih promet postavka 29 b, ki se tiče uvoznice na razne tkanine. Ako se namreč zmanjšajo proizvodni stroški, je jasno, da pride to v prid delavstvu, ki se ga more zaposeliti v večjem številu. Končno je priporočal, naj se v večji meri podpre otroški vrtec pri Uršulinkah ter zavod Marijantšče.

Ljubljana postani središče tujskega prometa

Obč. svet. Šterk je naglašal, da je finančni odsek pri sestavi proračuna črtal vse, kar ni bilo neobhodno potrebno. Kljub temu je proračun narastel. Strinja se z go spodom Frelahom, da se mora štediti, toda razvoj mesta zahteva izdatke za neobhodno potrebna dela. Ljubljana danes ni več to, kar je bila nekdanj. Kdor misli še na predvojno dobo, je v veliki zmoti. Ljubljana ne more računati na razvoj velike industrije v svojem področju, ker je približno meje. Ljubljana je središče slovenske kulture in zato mora postati središče tujskega prometa. Brez nič pa ni nič. Le če kaj da, se lahko tudi kaj doseže. Bremen sicer ni lahko prenašati, misliti pa je treba na sadove, ki jih bodo rodili izdatki. Ljubljana je sicer zelo privlačna, vendar pa še ne nudi tujecev onega, kar se jim nudi drugod. Čeprav težko glasuje za bremena, bo vendar to storil, ker vidi, da gre za razvoj in napredek mesta. Ljubljana mora postati tujsko-prometno središče samo tedaj, če bo postala mesto udobnosti, snaznosti in prijetnosti. Pri tem je v veliki meri poklicana gostilničarska panoga k sodelovanju. Merodajni faktorji žal doslej še niso uvideli, da je ta panoga velikega pomena za razvoj tujskega prometa. Zato ni prav, da se s poslovnim veseljem nalagajo vedno novi davki zlasti gostilničarjem. V ostalem izjavlja, da bo glasoval z veseljem za proračun in da si šteje v posebno čast, ker je sodeloval pri njegovi sestavi. Finančni odsek se je trudil, da po možnosti enako razdeli bremena na vse stanovce. Ako bo delo še nadalje složno, bo napredek mesta zagotovljen.

Bistvo socialnega dela

Občinski svetnik Kosem je naglašal, da je postavka 7 milijonov dokaz, da se v ljubljanski občini mnogo dela na socialno političnem polju. Pogreša zaenkrat še postavka, ki naj bi omogočila izvrševanje socialno-političnih nalog trajnejše vrednosti. Bistvo socialnega dela ne obstoja samo v tem, da se dajejo od trenutka do trenutka potrebnim malenkostne podpore, temveč v tem, da ustvarja mestna občina socialne ustanove, ki bodo nudile zaščito ljudem,

kadar bo ogrožena njihova eksistenca. V tem oziru čaka občino še mnogo dela. Ubožnica je pramajhna. Mnogo potrebnih je nastanjenih v drugih zavetiščih, še več pa se jim je moralo odrediti zavetje. Nimamo še dečjega doma, nimamo zavetišča za potujoče delavstvo, nimamo javne kuhinje, nimamo lastnega krova za počitniške kolonije itd. To so stvari, ki jih bo morala občina v doglednem času izvršiti. Povečava ubožnice naj se izvrši tako, da bo zadostila za dalje časa. Mestna občina ima v proračunu tudi postavko za podporo brezposelnih. Brezposelnost pa se ne da odpraviti samo z denarnimi podporami. Jasno je, da je tudi v raznih investicijah za to mnogo socialnega dela. Pri razpisih javnih del pa je treba predvsem skrbeti, da bodo dobili ta dela za izvršitev domači obrtniki, ker se bo le na ta način zagotovilo, da bodo zaposleni tudi domači delavci. Ne gre, da bi se na račun delavskih mezd vršila umazana konkurenca. Mestna občina naj zato pri razpisih del zahteva zagotovitev minimalnih delavskih mezd. Socialno skrbstvo je dolžnost mestne občine, poudariti pa mora, da ta dolžnost ne obstoja samo za ljubljansko mesto, temveč tudi za podeželske občine. Iz dosedanjega dela mestne uprave, proračuna samega in izjav govorikov v proračunski razpravi je razvidno, da ima občinski svet trdno voljo še bolj razširiti socialno-politično delo, zatorej izjavlja, da bo glasoval za proračun.

Za njim je govoril obč. svet. Zajec, ki je zagovarjal ureditev Poljanske ceste in izpeljavo tramvaja iz Ambroževega trga do Štepanjskega mostu ter izgradnjo mešne na mestu sedanjih stojnic.

Samo eden proti

Obč. svet. dr. Bohinjec je ugotovil, da je med vsemi govorniki bil edino obč. svet. Frelah izrazito proti predloženemu proračunu. Vsi drugi so bili mnenja, da je proračun stvaren, iskren in odgovarjajoč današnjim razmeram. Ta izraz ni izraz neke sentimentalne skupnosti, nego izraz globokega prepričanja, da v današnjih časih ni mogoče predložiti drugega proračuna, kakor je oni, ki je bil predložen. Gospodarska kriza se ne da reševati samo s škarjami v rokah. Ravno tak čas je najmanj ugoden za prikraševanje proračunov. Do tega prepričanja so prišle že vse države in občine in mora priti tudi naša občina. Prihodnje leto bo moral biti naš proračun mnogo večji, nego je letošnji. Potem je govornik vzel v zaščito mestno uradništvo in menil, da se mora nezadovoljstvo med uradnistvom odstraniti samo s pragmatiko. Socialna politika je ena glavnih nalog moderne občine. Mi nimamo pravega zavarovanja za invalidnost, starost in onemoglost. To je važna finančna potreba vseh naših mestnih podeželskih občin. Če bi se uvedlo starostno in invalidno zavarovanje, bi se znatno znižali vsi občinski proračuni. Denarne postavke za socialno politiko so napram pravim potrebam malenkostne. Govornika veseli, da se je v proračunu poskrbelo tudi za protitužerkulturno borbo. V Ljubljani je popolna letargija bogatašev za socialne in kulturne naloge občine. Mestna hranilnica ljubljanskega pa ne bi smela pozabiti na te potrebe in bi morala vsako leto ustanoviti kako socialno in kulturno ustanovo. Glede kopališča je govornik mnenja, da je mestna občina dolžna ustvariti take neproduktivne ustanove, da more zadostiti proti nizkim cenam higijskim potrebam prebivalstva. Mesto je zato poklicano, da je s takimi ustanovami na materijalni zgubi, ker širi s tem higijeno in kulturo, kar je z druge strani za prebivalstvo važna pridobitev. Treba bo tudi misliti na razširjenje in posodobitev sporta, ker je to važno za tujski promet. Postavka za mestno uradništvo, ki izkazuje na plačah okroglo 4 milijone in na pokojninah okroglo 3 milijone, skupaj torej 7 milijonov dinarjev, je res visoka, a nova pragmatika bo reducirala te izdatke. Treba bo tudi misliti na ustanovitev posebnega pokojninskega fonda za mestne delavce in za mestno uradništvo.

Županova zahvala

Ker je bila s tem lista govorikov izčrpana, je povzel še besedo župan dr. Puc, ki se je zahvalil občinskemu svetu za stvarno debato. Doslej ni bilo še seje, v kateri bi se bilo uganjalo tako malo demagogije, kakor v današnji. Ljubljana je bila po vojni res dolga vas, zanemarjena in blatna in potrebna poprave in olepšave na vseh koncih in krajih. Mi smo bili od nekdanj preveč štedljivi, najdražje so blatne neoskrbovane ceste, najbolj poceni je pa tlakovana ulica. Najdražja je uprava, ki za socialne namene ne da ničesar, če zanemarjamo deco, ki je brez nadzorstva, moramo več plačati za bolnice, za ječe in blaznice. Bolje je, da ohranimo zdrav rod. Mi lahko črtamo izdatke za ceste, za javna dela, za socialno skrbstvo, za zdravstvo. S to frazo nam prihajajo takozvani pridobitni krogi, ne pomislijo pa pri tem, da si s tem kpoljeajo sami jamo. Kar izda mesto na občina v te svrhe, to zopet prihaja v prid našim pridobitnim krogom. Leta 1927/28 so bili pridobitni krogi v najhujši krizi, dokler ni začela občinska uprava s sistematičnimi investicijami. Stavbna delavnost se je dvignila. L. 1929 je znašala 43 milijonov, l. 1930 60 milijonov, l. 1931 bo dosegla vrednost 100 milijonov. Od vsega tega so imeli največji dobiček naši domači pridobitni krogi, naši trgovci in obrtniki in naš delavci. (Ploskanje). Ne bodimo ozkosrčni in ne delajmo prevelikih težav. Proračun je plod dolgotrajnega teškega truda. Sestavili smo material, ki smo ga predložili občinskemu svetu in ki ga

ne more pokazati nobena druga občina v državi. Če se trdi, da je premočno pojasnil, to pač neokusno, storili pa smo, da smo nudili čim več pojasnil o vsakem najmanjšem izdatku za vendar enkrat ne-hajno govore o nekakšni korupciji v občinski upravi. Dokler bom jaz na tem mestu — je udaril župan po mizi — ne bo korupcije v občinski upravi. (Vsestransko navdušeno ploskanje). Neumestna je primerjava Maribora z Ljubljano. Maribor je bil že prej čedno in lepo urejeno mesto, v Ljubljani pa je bilo posebno med vojno in ob prevratu vse propadlo, hodniki in ceste so bile pokvarjene in blatne, a v kratkih letih posebno v zadnjih letih, se je mnogo storilo. Res imamo 120 milijonov dolgov, a napram uspehom, ki smo jih dosegli za naše mesto, ni to tako visoka vsota, saj je imela Ljubljana že l. 1914 za 10 milijonov zlatih kron dolga. Če primerjate in valorizirate in pomislite, kaj je stala občinska uprava tedaj in kaj danes, boste videli, da imam prav.

Županova pojasnila

Župan je nato reagiral na posamezne detaljne kritike nekaterih govornikov in podal potrebna pojasnila. Župan se strinja z dr. Ravniharjem glede diferenciacije doklad in meni da občinska uprava vztraja še vedno na tem. Akti leži v finančnem ministru, dosegli smo že velik uspeh s tem, da se je pravni oddelek tega ministrstva postavil na naše stališče. Zaenkrat ni za nas stremiljenje v ministrstvu pravega razumevanja, a gotovo je, da bomo delali v tej smeri naprej. Glede nerentabilnosti mestnih hiš, ki se jo tako rado očita občinski upravi, sicer na zmotni podlagi, ker se gleda vedno le na amortizacijske kvote, izjavlja župan, da občina mora gledati na dobrobit celokupnosti in ne more izbrati svojih hiš v oduševski svrhe, nego mora konkurirati z onimi, ki to store radi oduševstva. Glede Tivolija meni župan, da je pogodba glede hotela, ki ga je sedanja občinska uprava prevzela od prejšnjih uprav, res neugodna, letos pa poteče, potem bo občinski svet na novo sklepal. Nadalje reagira župan na malenkostne očitke glede kopališč, glede katerih občina ne sme gledati v prvi vrsti na dobiček, nego na javno dobrobit, nadalje glede reprezentacijskih stroškov. Kritike v tem oziru so nadvse malenkostne, ker mestna občina, ki hoče napredovati, mora vendar pošiljati posamezne uradnike in občinske svetnike v svet, da vidijo nove uredbe, da se nauče in da uvedejo, kar je koristnega tudi v naši občini. Tudi mora občina reprezentirati, kadar sprejema goste. Ne bomo v takih malenkostih smešni. Glede mestne pristave, kateri se očita, da ne zna in ne more konkurirati s privatnimi privozi in da se zaradi tega mora ukiniti, omenja župan, da je mestna pristava potrebna kot regulator in ne kot konkurenca naših obrtnikov. Le v složenem delu, — je zaključil župan — moramo napraviti iz Ljubljane tretjo presolnico naše države, sicer smo v nevarnosti, da nas prehite druga mesta. Naš proračun je davljen, povisek je samo formalen, ker so se povisale postavke za državne dajatve. Vsako leto mora proračun biti višji. V resnici pa je naš proračun premajhen, kar se bo kmalu poznalo. Stojimo pred velikimi nalozami, stojimo ne pred milijonskimi, nego pred 100 milijonskimi izdatki. Nato je župan naštel celo vrsto del, ki čakajo mestno občino, kakor zgradbo poliklinike, nova plinarja, regulacija Ljubljanske, ljudska kuhinja, sportno igrišče, razsvetljava itd. Vsa ta dela zahtevajo mnogo denarnih sredstev. Vsak dan je v časopisu kak napad o pomanjkljivosti stih v občinski upravi, a uvideti se mora, da se vse naenkrat ne more storiti. Za vse imamo že načrte napravljene za 10 let naprej, a vsako leto moramo storiti le korak naprej. Če ustavimo napredek, bomo to storili v svojo škodo. (Vseobče ploskanje.)

Občinski svetnik Rupnik je v celoti pridružil izjavam poročevalca, kar pa je vprašanje cestne železnice v tesni zvezi z elektrarno, je bil mnenja, naj bi mestna občina odkupila še zadnjo tretjino delnice Maloželezniške družbe, ki so v rok-hat tvrdke Siemens-Schuckert, da bi se cestna železnica popolnoma osamosvojila. Te delnice so na ponudbo za okroglo 800 tisoč Din.

Občinski svetnik dr. Fetič je izrazil mnenje, da bi se moral predlog obč. svet. Rupnika rešiti v splošni proračunski debati. Ne strinja se, da se mora ponudba tvrdke Siemens-Schuckert sprejeti, pač pa naj se pogajanja nadaljujejo, da se doseže še ugodnejša ponudba. Želi tudi, da bi se pogajanja z banovino zaradi sodelovanja s kranjskimi deželnimi elektrarnami čimprej izvedla do uspešnega zaključka.

Obč. svet. Uratnik je izrazil mnenje, da je morda cena 1 Din 30 za tok, ki ga oddaja elektrarna cestni železnici prav zaradi tega prenizka, ker ima občina opraviti s privatnim udeležencem, tvrdko Siemens-Schuckert.

Župan dr. Puc je pojasnil, da je svojčas dobivala cestna železnica tok po 1 Din 50. Takrat je bila cestna železnica še v tujih rokah. Zato je po vojni vlada postavila tudi kuratorja v osebi ravnatelja elektrarne g. Čuhe, ki je povisil ceno toku na 2.25 Din, da bi na ta način izvajal na družbo pritisk. Ko je prišla cestna železnica v roke mestni občini, je bilo jasno, da je treba podjetje financirati. Zato je, preden je bil imenovan za župana kot gent znižal ceno toku na 1.30 Din, kar je še vedno bilo 10 par več, za kolikor je ponujalo tok konkurenčno podjetje. Ob enem se je sklenilo, da se dobiček nalaga v poseben fond za obnovo železniške proge in tvrdka Siemens-Schuckert se je obvezala, da ne bo nikdar reflektirala na ta fond. Če se bodo gradile nove proge, se bo moral tok še znižati, ker bomo dobili na ta način velikega konzumenta, ki bo rabil tok po 16 ur na dan. Zaenkrat nima občina nobenega finančnega interesa, da odkupi preostalo tretjino delnice, ker nam

tak kapital služi, ne da bi bilo treba plačevati obresti, dočim bi bilo treba denar za odkup delnice obrestovati. Edino iz moralnih vzrokov bi bilo umestno, da se preostale delnice odkupijo in morda bi v tem oziru žrtve ne bila prevelika.

Nato je bil proračun mestne elektrarne sprejet obenem s predlogom, naj se mestno načelstvo nadalje pogaja za odkup zadnje tretjine delnice Maloželezniške družbe.

Glasovanje

Sledilo je glasovanje. Referent, občinski svetnik Tavčar, je odklonil vseh 29 izpreminjalnih predlogov obč. svetnika Freliha, češ, da jih ne more smatrati za resne. Pri glasovanju jih je odklonil tudi plenem soglasno.

Razni predlogi

Sprejet je bil predlog obč. svetnika Rebecka, da se dovoli 200.000 Din kot prvi prispevek za fond za zgradbo poslopja za obrtno nadaljevalno šolstvo in 50.000 Din za pospeševanje obrti. Znesek 200.000 Din se vnese v izreden proračun 50.000 Din pa v redni proračun.

Nadalje je bil sprejet predlog občinskega svetnika dr. Ravniharja, da se v naredbo o občinski trošarini in davščini na blagovni promet sprejme določba, po kateri mora župan znižati izvestne tarife postavke, ako se izkažejo previsoke in ako se s tem proračun ne obremeni. Ker je bil ta predlog sprejet, sta obč. svet. Musar in Olup umaknila svoja slična predloga. Sprejet je bil tudi predlog obč. svetnika Mihelčiča o izpremembi trošarskih postavk za žarnice.

Končno glasovanje

Pri končnem glasovanju je bil sprejet ves proračun, razen čl. 7. proračunske uredbe o donosu kuluka z vsemi glasovi proti glasu občinskega svetnika Freliha. Čl. 7. proračunske uredbe je bil sprejet z vsemi glasovi proti 2 glasovoma obč. svetnika Uratnika in Freliha.

Tri resolucije

Nadalje so bile soglasno sprejete resolucije obč. svetnika dr. Ravniharja, ki naroča mestnemu načelstvu, naj ukrene vse potrebno, da se zopet doseže diferenciranje občinske določke na direktne državne davke, obč. svet. dr. Fetič, naj mestno načelstvo skupno s kuratorjem ženske realne gimnazije ukrene potrebno, da prevzame ta zavod država v svojo upravo s pričetkom šolskega leta 1931-32, in podžupan prof. Jarca, naj mestno načelstvo posreduje pri poštini upravi, da se zgradi novo poslopje za glavno pošto v Ljubljani in da se osnuje nov poštni urad v severnem delu mesta. S tem je bila razprava o občinskem proračunu zaključena in se je prešlo na razpravo o proračunu mestnih podjetij.

O proračunu

mestne klavnice

je poročal podžupan prof. Jarca. Proračun izkazuje potrebnih 4.135.620 Din s prebitkom 4224 Din.

V debati je občinski svetnik Musar naglašal, da je klavnica ena najvažnejših podjetij mestne občine, da je proračun točen in pravilno izdelan. Klavnica z vsakim letom napreduje. Nova hladilnica za slanino bo v korist vsemu prebivalstvu, ki dobiva sedaj snazno in higiensko meso na trg. Treba bo še zgraditi ograjo okrog klavnice, stanovanjsko hišo za klavniško osebje in novo pisarniško poslopje. Urediti pa bi bilo tudi treba Poljansko cesto od Marijanišča do klavnice, kar naj bi se izvršilo iz priznavnine 570.000 Din, ki jo plača klavniška občina. Razen tega je treba še urediti sejnišče.

Proračun je bil soglasno sprejet.

O vodovodu

je poročal občinski svetnik Orehek, ki je naglašal, da bo treba misliti na preureditev vodarine na električni pogon. Razen tega bo treba misliti tudi na to, kako bi se ljubljansko mesto preskrbelo z gravitacijskim vodovodom iz Kamniških planin. Zaenkrat sedanji vodovod zadošča. — Proračun vodovoda je bil sprejet z vsemi glasovi proti glasu g. Freliha.

O proračunu

elektrarne

je poročal obč. svet. Orehek. V debati je občinski svet. Rebeck povdarjal, da se je z uvedbo novega turbo-agregata omogočilo znižanje cene električnega toka za pogon motorjev od 3 na 2 Din, s čimer se je omogočilo, da se bodo obrtne delavnice modernizirale. Želeli bi bilo, da bi upravni odbor v prihodnjem letu znižal ceno toka za razsvetljavo pisarn in obratov.

O proračunu

mestne plinarne

je poročal obč. svet. Rupnik, ki je naglašal, da se je lani zvišal konzum plina za 17%, letos pa se bo položilo 18 km novih cest, kar bo še bolj povečalo konzum. Povdarjal je potrebo zgradbe nove plinarne, ker je sedanja po svojem 70 letnem obstoju že zastarela.

Proračun plinarne je bil odobren z vsemi glasovi proti glasu g. Freliha.

O proračunu

pogrebnege zavoda

je poročal obč. svetnik Turk, ki je navedel, da so se znižale cene za pogrebe nižjih razredov za 10%, višjih razredov za 5%, dočim so cene za najvišja dva razreda ostale neizpremenjene. Kadar bo nova mrtvašnica veča, ki se bo zgradila, že kaj donasala, se bodo cene pogrebov še bolj znižale.

O proračunu

mestne zastavljalnice

je poročal obč. svet. Urbas. V debati je obč. svet. Krivina priporočal, naj se skuša dobiti brezobrestno posojilo pri mestni hranilnici, da se lahko zniža obrestna mera v zastav-

ljalnici, ki je prav za prav socijalna ustanova.

Poročevalec Urbas je izjavil, da znižanje pristojbin ni mogoče. Če bi obrestno mero znižali, bi bil deficit še večji, ker že sedaj znaša izguba 79.000 Din. Ta izguba se bo znižala s tem, da se bo znižala najemnina za prostore zastavljalnice za 60.000 Din. Ako bi se dobilo brezobrestno posojilo, bi bilo mogoče znižati obrestno mero pri zastavljenih predmetih.

Proračun mestne zastavljalnice je bil soglasno odobren ter je bila sprejeta tudi

Novinarski dom v Ljubljani

Slovenski novinarji so osnovali stavbno in gospodarsko združbo »Novinarski dom«. Namen združbe, ki je registrirana in je že začela delovati, je v glavnem razviden iz njene imena: slovenski novinarji naj dobe v Ljubljani svoj dom, dostojen velike vloge novinarstva v slovenskem javnem življenju prošlosti in sedanjosti.

Hrvatski novinarji so si s pomočjo države, banovine, zagrebske občine in vse javnosti postavili v Zagrebu ponosen in reprezentativni Novinarski dom, ki je takoj postal središče tamkajšnjega javnega življenja. V Beogradu so nedavno s podporo države in občine slovesno otvorili začasen Novinarski dom, v kratkem pa si začno beograjski tovariši graditi palačo, ki bo stala v središču mesta poleg novega parlamenta. Tudi v Sarajevu in v Novem Sadu so novinarji pridno na delu, da si zgrade lastna doma, in dunavska banovina je določila za Novinarski dom v Novem Sadu v letošnjem proračunu kot prvi prispevek znesek 50.000 Din.

Namen in naloga novinarskih domov ni sta samo reprezentativnega, temveč tudi socialnega značaja. Novinarski domovi, ljubljanski in oni po drugih središčih Jugoslavije, naj utrdijo ugled in dvignejo družabni položaj našega novinarja. Ob enem pa tvorijo tudi važen del novinarske socialne akcije, ker so vsi v tesni zvezi z novinarskimi pokojninskimi fondy in preidejo polagoma docela v njihovo last. To tudi pojasnjuje in utemeljuje podporo javnih korporacij in vse javnosti, saj je starostna preskrba novinarjev splošna narodna zadeva. Vloga novinarstva v javnem življenju je danes tako velika in važna, da je v interesu vsega naroda, ako se temu odgovornemu poklicu posvečajo najboljše in najsposobnejše moči. Da pa se bo to zgodilo v čim večji meri, mora biti novinar dostojno preskrbljen tudi za starost in onemoglost.

Tudi Novinarski dom v Ljubljani bo služil tej svrhi. Vršil pa bo še važno kul-

resolucija obč. svet. Krivine, da se po možnosti upošteva.

O proračunu

mestne priprege

je poročal obč. svet. Rutar, ki je bil istotako soglasno odobren.

S tem je bila končana tudi razprava o proračunu občinskih podjetij in predsedujoči podžupan prof. Jarca se je zahvalil vsem občinskim svetnikom za vztrajnost pri delu o razpravi o proračunu ter je zaključil sejo ob 12.45 ponoči.

turno in nacionalno nalogo, ker bo gotovo postal nevtralno zbirališče vseh kulturnih in javnih delavcev in njihovih organizacij, zlasti tudi torišče stremljenja za čim tesnejšimi stiki s prijateljskimi narodi in vsem inozemstvom.

V skladu z navedenimi cilji so pravila združbe »Novinarski dom«, ki je bila osnovana v Ljubljani v najtesnejšem sodelovanju z Jugoslovanskim novinarskim združenjem kot stanovsko novinarsko organizacijo. V prvem načelstvu združbe so gg. poslanik dr. Albert Kramer, bivši minister dr. Fran Kulovec, urednik »Slovenca« Drago Potočnik, urednik »Jutra« Josip Prunk in Fran Seunig, glavni urednik »Jutra« Stanko Virant in glavni urednik »Jugoslavana« Aleksander Zelezničnik. V nadzorstvu združbe so gg. glavni urednik »Slovenca« dr. Ivan Ahčin, šef ekspoziture »Avala« dr. Josip Birsa, publicist Albin Prepeluh, predsednik konzorcija »Jutra« Adolf Ribnikar in glavni urednik »Slovenskega Naroda« Josip Zupančič. Člani združbe so lahko poleg novinarjev tudi vsi drugi javni delavci ter zavodi in podjetja, ki jim je pri srcu razvoj in napredek novinarstva.

Slovenski tisk se je vključil našim mafi-nim razmeram povzpel po vojni na tako visoko stopnjo, da uspešno tekmuje z vsemi jugoslovanskimi listi in nam dela čast pred vsem svetom. Zato se slovenski novinarji nadejajo, da bodo v svoji akciji našli pri naši javnosti vsaj enako razumevanje in podporo, kakor so jo našli njihovi tovariši v drugih pokrajinah Jugoslavije. Trdno smo prepričani, da njihov apel ne bo ostal brez ugodnega odmeva.

V Ljubljani, dne 19. marca 1931.

Odbor ljubljanske sekcije Jugoslovanskega novinarskega združenja

Načelstvo in nadzorstvo stavbne in gospodarske združbe »Novinarski dom«, z. z. o. z.

Ga. Hübnerjeva naš gost

Bilo je umetniško doživetje, ki ga človek ne pozabi nikoli. Doživetje, ki nas je močno pretreslo s svojo lepoto, a nas tudi bolelo, da je bilo tako pozno. Z resno tugo je zrla velika umetnica ob zadnjem svojem pojavu pred zastorjem na nas, kakor bi si mislila: »Morda vas ne vidim nikdar več...« — Zamudilo smo povabiti na gostovanje Vojana, Kvapilovo in še toliko čeških igralnih prvakov, o katerih je pisal celo Herman Bahr, da so v Evropi edinstveni. Videli pa smo sinoči vsaj Hübnerjevo, eno največjih stare garde češke drame; a vložimo, da je že 70-letna, upajmo, da je nismo vendarle videli poslednjič.

V »Svetem plamenu« nam je Hübnerjeva doživljala mater in jo napravila za glavno, centralno ulogo. Dramaturška prireditel Narodnega divadla je pustila materi več teksta kakor naša, in — če se ne motim — smo šele sinoči zvedeli za davno globoko razmerje med materjo in majcem v Indiji: »Midva sva ostala čista — resignirala sva; tadeva sta bila pogumnejša in sta si srečo vzela. Bodočnost ima mladina! In čuli smo še več izjav, ki za psihološko utemeljenje rodbinske in materinske tragedije niso brez važnosti.

Pisati o umetniški veliki umetnosti je pač odveč. Kdor jo je gledal, jo je moral razrušen uživati in se ji klanjati. Vtisk je bil najmočnejši; dasi smo gledali znano dejanje, je vendarle marsikdo moral jokati.

Hübnerjeva doživlja in zna svoje čustvo izražati brez mnogih gest in naporov v govoricah s samo svojo osebnostjo, v poglavljih, tonu dikcije. Resnično, v nji je združena stara in moderna tehnika v idealih. Govori jasno, vzlic težki prehlajenosti kot umetniška govornice povsem razumljivo. Svojo ulogo prekrasno stopnjuje od dejanja do dejanja in se dvigne v poslednji sceni do viška, ki je v svojem realizmu nepopislno lep in silen.

Po 1. dejanju sta ji bili poklonjeni dve kiti cvetja, a občinstvo ji je po vsakem dejanju prirejalo najtoplejše ovacije.

Vobče je bila predstava izvrstna in je prisotnost češke mojstrice vplivala na naše osebo, da je dalo vse najboljšo. Vsem na čelu sta bili odlični ga. Šaričeva kot Stela in ga. Neffatova kot strežna sestra, gg. Levar kot ljubimec, Kraji kot invalid in Cesar kot majoor.

Gledališče je bilo dobro zasledeno in se je občinstvo razhajalo izredno zadovoljno in srečno, da je imelo užitek, kakršni si želimo vsi še in še... Fr. G.

Sport

— Službene objave Sekcije ZNS, Delegirajo se k teknam dne 22. marca 1931 v Maribor: I SSK, Maribor : SK Rapid — g Deržaj : v Celju: Atletik SK : SK Olimp — g. dr. Planinšek (rez. g. Wagner) — Tajnik.

— SK Korotan. V nedeljo ob 10. dopoldne igra I. moštvo s SK Ilirijo na domačem igrišču. Juniorji pa igrajo ob 13 z rezervno Šparta na domačem igrišču. Igralec bodite točni! Načelnik.

Loterija Jadranske Straže

Prvo žrebanje Jadranske Straže je bilo 12. t. m. v Beogradu. Izžrebanih je bilo 900 dobitkov. Glavni dobitki so odpadli na sledeče serije in številke:

Ser. I. št. 36.689 nom. Din 50.000 — 2 1/2 % vojne škode, 15.428 nom. Din 5000 vojne škode, 49.026 in 43.465 po eno bivanje na Jadranu ali v kopališču. Ser. II. št. 27.231 — Šivalni stroj; 26.214 — kolo, 44.201 in 27.99 po en gramofon, 4895 bivanje na Jadranu ali v kopališču, 5489 potovanje na progi Sušak - Kotor in nazaj. Ser. III. št. 38.294 potovanje Sušak - Kotor in nazaj, 18.869 zlata ženska ura. Ser. IV. št. 32.530 klavir, 11.036 kolo, 26.258 nom. Din 5000 vojne škode, 44.770 gramofon, 47.983, 31.807 in 31.075 bivanje na Jadranu ali v kopališču, 10.388, 18.573, 91.53 in 2350 po eno potovanje Sušak - Kotor in nazaj, 45.524 zlata ženska ura. Ser. V. št. 4641 nom. Din 5000 vojne škode, 48.107, 48.089 in 31.665 po en gramofon, 1616 bivanje na Jadranu ali v kopališču, 43.781, 16.438 in 2883 po eno potovanje Sušak - Kotor in nazaj. Ser. VI. št. 19.263 motocikel, 26.323, 13.304 in 33.462 po eno kolo, 1371 gramofon, 42.557, 11.120 in 9317 po eno bivanje na Jadranu ali v kopališču, 44.161 potovanje Sušak - Kotor in nazaj, 45.782 zlata ženska ura.

Na druge izžrebane srečke odpadejo manjši dobitki. Dobitke izdaja izvršni odbor Jadranske Straže v Splitu od večera do 1. maja. Drugo glavno žrebanje te nacionalne loterije bo 8. septembra.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 21.: »Trije vaški svetniki«. B. Nedelja, 22.: »Naš gospod župnik«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ponedeljek, 23.: »Gospoda Glembojevi. A.

»Trije vaški svetniki« se ponove v ljubljanski drami drevi ob 20. uri zvečer za abonente reda B.

Nedelja v ljubljanski drami. V nedeljo dne 22. t. m. bo v ljubljanski drami samo večerna predstava. Vpizori se po partedenskem presledku izredno priljubljena komedija »Naš gospod župnik« z g. Cesarijem v glavni in naslovni vlogi. Za predstavo veljajo znižane, ljudske cene.

V ponedeljek dne 23. t. m. se bodo vpizorili v ljubljanski drami Glembojevi za abonente reda A.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 21.: »Švanda dudak«. C. Nedelja, 22.: Luizac. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

»Švanda dudak«. Danes se vpizori Weinbergerjeva opera »Švanda dudak« z g. Janikom in naslovni partiji. Nastopijo ge. Poličeva, Thierryjeva, gg. Marčec, Zupan, Sekula, Perko in drugi. Dirigent ravnatelj Polič. Predstava se vrši za abonma C.

Jutri se ponovi Charentierova »Luizac« z go. Zlato Gjurgjenac-Gavella v naslovni partiji. Sodelujejo: gna. Španova, ge. Poličeva, Kogejeva, Ribčeva, gg. Gostič, Primožič, Zupan, Sancin in drugi. Dirigent ravnatelj Polič. Predstava se vrši po znižanih, ljudskih cenah.

Prihodnji teden gostuje v naši operi basist G. Betetto. Izvajala se bo med drugim Mozarta opera »Cosi fan tutte«, s katero bo počastjen spomin 175 letnice rojstva ozioroma 140 letnica smrti tega priznanega skladnika komponista.

Sokol

Društvena uprava Sokola v Rogaški Slatini je naslednja: starešina br. dr. Kolterer Franjo, namestnik br. Glinšek Ivan, tajnik br. Predan Rudolf, prosvetarka s. Ahtikova Jožica, načelnik br. Rataj Oskar, namestnik br. Juvanc Albin, načelnica s. Kosakova Minka, namestnica s. Kamenškova Valerija. Člani uprave so: blagajnik br. Perger Ivan, matrikar Brandner Fran, gospodar Matanič Ante in odronika brata Šentjura Stanko in Rebol Ivan; namestniki: s. Kurbusova Jelka, br. Grohar Jože, br. Majcen Ivo, sestra Karmičnikova Jožica in Kosova Berta. Nadzorni odbor: br. dr. Brabec Karel, br. Kurbus Tomo in s. Unverdorbenova Mielica; namestniki: br. Čoh Stefan, br. Kranjšček Miroslav, s. Ribaričeva Leopolda. Istočasno je imenovano v smislu § 29. društvenih pravil društveno razsodišče, ki ga sestavljajo predsednik br. Glinšek Ivan, podpredsednik br. dr. Brabec Karel, delodajca br. Rataj Oskar in brata Matanič Ante in Perger Ivan; namestniki: br. dr. Kolterer Fran, br. Predan Rudolf in br. Šentjura Stanko.

Nove sokolske knjige. Jugoslovanska sokolska matica bo izdala celotno Tyrševih razprav v slovenskem in srbohrvatskem izdanju, da se na ta način članstvo seznanja popolnoma s Tyrševim ideologijo in naziranjem in lahko potem samo presoja kako in kaj, ako bi se pojavili pomisleki zoper Sokolstvo, pa bodisi od kjerkoli.

Mesta in telesna vzgoja. Brnske »Lidove« noviny poročajo, da ima Berlin sedaj že 320 igrišč, med temi 160 mestnih s površino nad 5.3 milijona kvadratnih metrov. Na vsakega prebivalca pride nekaj nad 1.2 kvadratna metra. Še boljše so razmere v Kölnu ob Renu, kjer so zgradili po najmodernejših načelih krasne prostore za telesne vežbe. Tudi mesta na Češkoslovaškem so pričela iniciativno delovati v tem pravcu. Pri nas moramo ugotoviti, da se je izkazala Ljubljana v zadnjem času, ko je podarila »Ljubljanskemu Sokolu« prav lepo letno tolovališče v Tivoliju. Smatramo, da je dolžnost sleherni mestne in večje podeželske občine, da stavi na razpolago nekaj zemljišča za letna vežbišča sokolskih društev in sportnih klubov.

Skromen berač.

— Denarja beračem iz principa ne dajem, če mi pa hočete izteptati tole veliko preprogo, dobite obed.

— Ali nimate manjše preproge, go-spa? Tako hudo namreč nisem lačen.

Čitajte ilustrirano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Manufaktura

Rebeko
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

MI SMO PREPRICANI
da potrebujete trpežno obleko, eleganten
plašč, dobro perilo i. t. d.
MI SLUTIMO,
da trenutno nimate denarja, zato Vam
KREDITIRAMO
na 6 mesečne obroke.
Posetite nas! Zahtevajte potnika!

Dnevne vesti

Referat za statistiko pri banski upravi
dravske banovine. S 1. marcem je bil ustanovljen pri obtem oddelku kr. banske uprave dravske banovine poseben referat za statistiko. V ta referat spada sistematično obdelava statističnih podatkov vseh gospodarskih, kulturnih, socialnih in zdravstvenih področij ter priprave zadevnih publikacij in vsi posli, ki se tičejo popisa prebivalstva, v kolikor niso z zakonom o popisu prebivalstva, poljedelskih gospodarstev in živine prenešeni na banski popisni odbor. Statistični referat je neposredno podrejen načelniku obsega oddelka.

Iz davčne službe. Na lastno prošnjo sta premeščena pomočnika davkarija Pavel Pirš iz Novega mesta v Ormož, Franc Blažon pa iz Ormoža v Novo mesto.

Prvi škof nemške evangelijske cerkve v naši državi. Po novem ustavu nemške evangelijske cerkve v naši državi in po sklepu prvega njenega zbora mora biti prvi škof nemške evangelijske cerkve izvoljen do 31. t. m. in sicer na 12 let. Stalni sedež bo v oni cerkveni občini, čije župnik bo izvoljen za škofa. Nemška evangelijska cerkev ima v naši državi 71 matičnih in 45 podružničnih cerkvenih občin, ki štejejo 130.000 članov.

Mariborska Glasbena Matica v Južni Srbiji. Mariborska Glasbena Matica namerava prirediti veliko turnejo po Srbiji in Južni Srbiji. V ta namen se je mudil te dni v Skopju predsednik g. Janko Arnuš, ki je posetil bana Lazija in komandanta III. armije generala Nedica. Oba sta ga prisrčno sprejela in ban je prevzel protektorat nad turnejo, ki se prične v Skopju na velikonočni ponedeljek.

Razpust društev. Društva »Strelski klub« »Krivna roka« v Ljubljani, »Strelski klub« »Lepi pot« v Ljubljani in »Thalia« -dramski krožek I. državne gimnazije v Ljubljani, so razpuščena, ker nimajo pogojev za pravni obstoj.

Razid društva. Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in okolico v Mariboru se je na običnem zboru prostovoljno razšlo.

V Šibeniku se že koplejo. Na praznik so imeli v Šibeniku že pravo poletno vreme. Včeraj so se otroci prvič kopali in s tem je bila otvorena kopalna sezona. Srečni ljudje!

Zavod za proučevanje Rusije v Beogradu. Jutri bo v vseučiliški dvorani v Beogradu svečano odprt zavod za proučevanje Rusije.

Iz »Službenega listca«. Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine št. 20 z dne 20. t. m. objavlja pravilnik k izvrševanju zakona o vinu, razglas v ljudskem štetju in objave glede pobiranja obšinske strošarine v 60 občinah dravske banovine za leto 1931.

Diplome so prišle. Naš dopisnik je včeraj poročal iz Kamnika, da plesalci, ki so se udeležili nedavnega plesnega turnirja v Ljubljani in si priborili diplome, slednjih se niso prejeli. Poročilo je bilo pa komaj objavljeno in že so diplome prišle, kar je treba ugotoviti, da ne bo zamere.

Naknadni pregled in plombaranje motornih vozil za mesto Ljubljano in za srez Ljubljana-okolica se bo vršil dne 9. aprila t. l. (ne 4. aprila, kot je bilo prej javljeno) in sicer od 9. do 12. in od 15. do 17. ure pred poslopjem uprave policije v Ljubljani. Ker je to zadnji pregled, se opozarjajo vsi lastniki motornih vozil, ki še niso zadostili svoji dolžnosti, da zanesljivo privedejo svoja vozila ob določenem času komisiji na pregled, sicer ne bodo smeli po omenjenem terminu voziti z nepregledanimi vozili.

Važno za uradnike. Na plenarni seji državnega sveta so bili sprejeti o uradnikih tile sklepi: Častnikom in drugim uradnikom vojaško civilnega reda se računa po zakonu o ustroju vojske in mornarice v pokojnino samo čas, ki so ga prebili v aktivni službi do dneva, ko je bil objavljen ukaz o vpokojitvi. Začeta druga polovica leta se računa razlika obračuna za celo samo pri določevanju odstotka pokojnine, nikakor se pa ne more šteti v efektivno trajanje državne službe.

Prometne olajšave za XI. ljubljanski velesejem. Generalna direkcija državnih železnic je dovolila udeležencem XI. mednarodnega vzorčnega velesejma v Ljubljani 50% popust v potniškem prometu za vse vrste in razrede vlakov izvenšol. Olajšava velja za potovanje na velesejem od 26. maja do 8. junija, za povratek pa od 30. maja do 12. junija. Na podlagi reimske legitimacije kupi potnik pri jahodu celo vozno karto do Ljubljane, ki na potem velja za brezplačni povratek, ako dokaže, da je velesejem posestil. Za prevoz raznovrstnega blaga velja olajšava, uveljavljena v tarifi II. del odsek B XIII.

Zbori. Revija nove zbornice glasbe. Ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani. Izšel je 1. zvezek letošnjega letnika z naslednjo vsebino: Glasbeni del E. Adamič: Od majolke, Vse najlepše rožice, Vse rožice rumene, Šel sem po zelenem travniku, moški zbori, S. Oster: Tri belokranjske a) Polček, b) Na pust, c) Tepečina, mešani zbori, M. Rožanc: Da sem jaz ptičica, Mirk V.: Sunce parko, mešana zbor, Z. Prelovec: So še rožice v hartelnu žavovale, koroška pesem za bas s klavirjem, Književni del V. Pfeifer: Slava delu (Dr. Josip Cerinu za 40. dirigentski jubilej). Naši skladatelji Dopist. Iz naših organizacij in društev. Novosti. Rame, iz neodržanih in upravnih.

Dolžnost vsakega pevskega zbora je, da se naroči na »Zborce«, listu bi se pa omogočil obstoj, če bi se nanj naročili vsi pevci in pevke, solisti in solistice, ter vsi ljubitelji glasbe. Letna naročnina za letošnji zbor 50 dinarjev. Pevke in pevci! Podprite svoj list! Naročite se po dopisnici na naslov »Uprava Zborov«, pevsko društvo Ljubljanski »Zvon« v Ljubljani.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je bilo jasno samo v Sarajevu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 16, v Splitu 12, v Zagrebu 11, v Mariboru 10,2, v Skopju 9, v Ljubljani 6,4, v Sarajevu 3 stopinje. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,3 mm, temperatura je znašala 3,7.

Samomor 88-letnega starega. Na praznik je izvršil v vasi Tamerin blizu Novega Sada samomor 88-letni Jovan Vizi. Odsel je na podstrešje, privezal vrh na tram in se obesil. Sosedom je večkrat pravil, da se bo obesil, češ, če se lahko ubijejo bogati, ki imajo mnogo denarja, zakaj bi se ne mogel siromak. Tudi jutraj pred samomorom je zatrjeval sosedom, da si lahko tudi on vzame življenje, če si ga jemljejo drugi.

Mati zastupila otroka. Mlada kmetica Marija Hižak iz Hrženice, okraj Ljuberg je imela z možem bratom 4 mesece staro hčerko. Te dni je dete nenadoma umrlo. Opozorjeno je bilo orožništvo, ki je kmalu ugotovilo, da je bilo dete zastupljeno. Orožniki so obvestili sodišče in komisija je dognala, da je bilo dete zastupljeno z octovo kislino. Brezvrčno mater so izročili sodišču.

Smrt pod vlakom. Iz Subotice poročajo o strašnem samomoru 80-letne Margite Stromer. Na praznik je odšla z doma in starši jo kmalu pogrešili. Obvestili so policijo, ki je kmalu izvedela, da leži na železniškem tiru za mestom žensko truplo, v katerem je komisija spoznala Margito Stromer, ki je skočila v samomorilnem namenu pod vlak. Vzrok samomora je bila neozdravljiva bolezen.

Iz Ljubljane

Iz Tržaška cesta bo od torka 24. t. m. dalje zaprta za tovorni promet od odcepa Olinške ulice do cerkve na Viču radi del za električno cestno železnico. Tovorni promet se bo vršil preko Rožne doline.

Umrlj so v Ljubljani od 14. do 20. t. m.: Kodrič Rozalija, roj. Birs, 62 let, soproga gostilničarja, Rimska 7; Proser Ivan, 50 let, želez. sprevodnik, Skofja ul. 13; Černivec Jožef, 13 dni, hči žel. strojevodje, Podlimbarskega ul. 40; Križaj Franc, 77 let, zasebnik, Jurčičev trg 2; Lavtar Uršula, roj. Perhne, 75 let vd. mest. uslužb. Grajska planota 1; Srebet Marijana, roj. Kaluža, 87 let, zasebnica, Sv. Petra c. 29; Trost Karel, 66 let, nadučitelj v p., Prekmurska ul. 4; Palčar Franciška, 23 let, trg. sotrudnica, Žitnikova ul. 17; Urbančič Franc, 39 let, trgovec, Tržaški pristan 38; V ljubljanskih bolnicah se umrli: Vojvoda Zarko, 11 let, šolski učenec, Poljanska c. 30; Me Marija, 57 let, gospodinja, Šmartno pod Šmartno goro; Muzlihar Anton, 56 let, prostjak, nestal, biv. hišničar; Kramar Antonija, 3 leta, hči kipeparja Rožna dolina; Letnar Vinko, 8 mesecev, sin delavca, Zalog; Levec Franc, 76 let, zasebnik, Dunajska c. 84; Voduško Ana, 3 let, žena težaka, Leskovec; Dolenjski; Dobrovošč Kati, 63 let, delavka, Mestni trg 15; Pajnič Antonija, 67 let, zasebnica, Dunajska c. 15; Mahne Marija, roj. Golob 37 let, žena zidar. mojstra, Dolenjska c. 28; Jeras Franc, 45 let, delavec drž. žel. Obrje pri Mostah; Strojnik Franc, 65 let, rudar, Retje pri Trbovljah, Drol Janko, 71 let, vp. tipograf, Sv. Petra nasip 49; Babnik Franciška, 55 let, kuharica, Soška 6.

Šesto predavanje slavističnega kluba se bo vršilo jutri, v nedeljo ob pol 11. dop. v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu (in ne v kinu »Ljub. Dvor«, kot je bilo javljeno). Predaval bo kustos etnografskega muzeja g. dr. Stanek Vurnik o »Vprašanju slovenstva v ljudski umetnosti«. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Vstop prost.

Ljudska univerza za obrtniške vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 23. t. m. ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg, XVII. vajenjsko predavanje. Predava gosp. Josip Rebek o temi: »Vajenec, delavčina, šola in dom«. Vstop je prost. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

Obrtniško filmsko predavanje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v nedeljo 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v kinu »Ljubljanski dvor« v Ljubljani filmsko predavanje za obrtnike, pomočnike, vajence in kvalificirane tovarniške delavce. Predvajalo se bo v filmu avtogeno varenje raznih kovin po najmodernejši metodi. Film bo nudil priložnost, da se naši obrtniki, obrtniški in tovarniški pomočniki, delavci in vajenci seznajajo z vsem procesom varenja v najrazličnejših položajih in na najraznovrstnejših predmetih, da spoznajo velikanski pomen avtogena varenja za moderno tehniko in da se obenem počutijo tudi o raznovrstnih napravah, ki so potrebne pri varenju, da se preprečijo nevarnosti in poškodbe. Filmsko predavanje bodo objasnjeval znani strokovnjaki na polju avtogena varenja g.

inž. Leo Knez od tvornice za dušik v Rušah. Vabimo obrtnike in obrtni naraščaj pa tudi ostalo obrtništvo, osobito gg. inženjerje in tehničke, katere bi zanimalo avtogeno varenje, da se udeležijo tega filmskega predavanja. Vstopnine ni.

Iz Zadrug v sezoni burke »Prosto-zidarije na šentjakobskem odru. V nedeljo, 22. marca ponavlja šentjakobski oder zadrug v sezoni izvrstno burko v treh dejanjih »Prostozidarije«, ki je imela pri vseh dosedanjih predstavah izreden uspeh. Posetniki se že dolgo niso tako nasmejali kot pri tej burki. Prosimo cenjene posetnike, da si že v predprodaji zagotovijo svoje prostore. Vstopnice so pri gosp. Milošu Karmičniku na Starem trgu.

Obilna streljaska družina Ljubljana bo imela v nedeljo 22. t. m. ob pol 10. dopoldne v hotelu »Lloyd« redni letni občni zbor. Udeležba članstva strogo obvezna. V slučaju nesklepnosti pol ure kasneje občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.

Umri je v Ljubljani v splošni bolnici g. Franc Romaniti, poštni zvanje. Pogreb bo jutri ob 16. izpred mrtvaške veže. Blag mu spomin!

Lutkovno gledališče na Taboru ponovi jutri ob 15. uri narodno pripravo v 8. slikah: »Martin Krpan«. Udeležite se predstave polnostojno.

Kolo jugoslovenskih sester vrši svojo običajno akcijo: prodajo »Olik« na cvetno soboto popoldne in cvetno nedeljo dopoldne, na kar vljudo opozarja svoje dobrotnike in prijatelje za blagohoino naklonjenost! 167-n

Iz družbu »Soča« predava drevi ob pol 9. uri zvečer v salonu pri »Levu« gosp. Hubert Marjanovič, tanik moškega učiteljskega v Ljubljani o srednjeveških spomenikih v Dioklecijanovi palači v Splitu. Vabljeni člani, prijatelji in sploh vsi so dobrodošli k temu zanimivemu zgodovinskemu predavanju. Vstop vsem prost.

Sluškinjam (gospodinjstvom pomočnicam) Pouk v nemščini, slovenščini, računstvu, petju, šivanju itd., se vam nudi vsako nedeljo popoldne. Prijavite se čimprej v poselskem shajališču v Prečni ulici št. 2. Tečaj za nemščino se nadaljuje v Učiteljsku na Resljevi cesti.

Kako se pravilno obrezuje trta, bo popoldne ob 15. pokazal nadzornik g. Strekelj na vrtu podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Gradišču, t. j. na Mundinemu vrtu, kjer je prej vrtnariji mojster Šimenc. Člani in nečlani naj uče in škarje prineso s seboj, da tudi poskusijo obrezovati. Vstop prost.

Zaključna plesna vaja Preporoda se vrši danes ob pol 20. uri v Areni Nar. doma. Čisti dobiček te prireditve je namenjen potniški koloniji Preporoda v Šibeniku. Opozarjamo na to, da se vrši le kotiljonska četverka pod vodstvom g. plesnega mojstra Jenka. Vse cenjene plesalke in plesalci vljudo vabljeni.

Poskušeni vlog v Florjanski ulici. Prvo delavsko konsumno društvo ima svojo podružnico v Florjanski ulici št. 5, v starodavni hiši. Včeraj med opoldanskim odmorom se je 17letni Ljubljčanec J. P. splazil na dvorišče ter je skušal z vitrihom odpreti mala vrata, ki vodijo v prodajalno. Mlad dijak, ki je hotel v omenjeni hiši posetiti svojega tovariša, je opazil vlomilca, ki je zbežal. Dijak s tovarišem mu je naglo sledil ter opozoril nanj stražnika na Starem trgu. Stražnik je prijel vlomilca, ki je skušal pobegniti. Pri njem so našli več vitrihov. Pravijo, da ima na vesti že več malih vlovov in tatvin, ki so bile zadnji čas izvršene v Florjanski ulici.

Iz Držen napad na srce neke mlade Parižanke v njeni sobi. Willy Fritsch za Ljubljen v neko poročeno pariško krasotico Renée Dumontiero. Z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi drznega ljubimca, kot elegantno oblečen bogataš v fraku in s cilindrom, na odličnih soarejah, preoblečen kot apaš z revolverjem v roki, kot vlomilec z neverjetno drznostjo zasleduje Willy Fritsch neko pariško krasotico, pikantno damo Renée Dumontiero, soprogo nekega tovarnarja. Kako se bo vsa ta stvar končala, bomo videli baje v najkrajšem času v Elitnem kinu Matici v filmu »Moja žena — tvoja žena«. Pravijo, da se stari gospod tovarnar zelo boji skandala in ljudje prav nič ne dvomijo, da bo Willy Fritsch zmagovalac v boju za srce lepe ženske.

Številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefov« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bozne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo malo odvajajoč »Franz Josefov« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

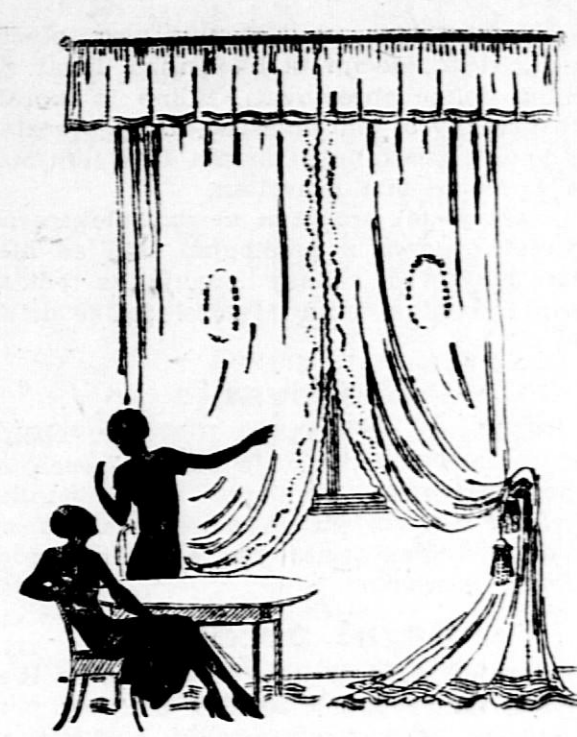
Iz Celja

Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do včetršij petka 27. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Vojaška vest. Iz Celja je premeščen dosedanj vodnik celjskega žandarmerijskega voda g. podporočnik Stojan Čokorilo za vodnika žandarmerijskega voda v Berovem.

Na celiskem ljudskem vseučilišču bo predaval v ponedeljek 23. t. m. ob 20. v risalnici dekliske meščanske šole v V.d-nikiški ulici g. univ. profesor dr. Bujas iz Zagreba o merjenju inteligence. Predavanje bo zelo zanimivo, ker bo združeno s praktičnimi eksperimenti in ga bodo ilustrirale lepe skioptične slike. Zato naj ne bo celjskega inteligenta, ki bi se predavanja ne udeležil.

Avtobusna zveza Celje — Podsreda. Celjsko mestno avtobusno podjetje je včeraj zopet pričelo z obratovanjem avtobusa na progi Celje — Podsreda in obratno. Voznje imajo začasno še poskusni značaj, vendar pa je pričakovati, da bo ostaj promet z ozirom na ugodne vremenske razmere reden in stalen. Na vseh ostalih progah je bil že pred tednom dni vpostavljen promet.

Nabavila sem si te krasne zaveses
v specialnem oddelku trdke

A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

Vknjižbe se množe

Ljubljana, 21. marca.

Z novim letom so bile v smislu novega zemljeknjižnega zakona izvedene nekatere tehnične in pisarniške izpremembe pri zemljiških knjigah ljubljanskega sodišča. Doslej samostojni zemljiški knjigi za mesto Ljubljano in ljubljansko okolico sta bili združeni v skupno zemljiško knjigo, katere vodstvo je bilo poverjeno okrajnemu sodišču. Zato so zemljiške vloge že januarja dosegla visoko število 504.

Do novega leta je zemljiško knjigo za mesto Ljubljano vodilo deželno sodišče. Ono za okolico pa okrajno sodišče. V januarju je bilo vknjiženih že mnogo hipoteknih posojil. Na zemljišča, ki spadajo pod katastrske občine Ljubljane, je bilo v januarju izvršenih 33 vknjižb hipotek od najnižje 980 Din do najvišje 300.000 Din. Davčna uprava se je vknjižila na neko zemljišče za 1929,46 Din na zaostalih davkih. Zaklad za gradnjo malih stanovanj, ki ga upravlja banska uprava, pa se je knjižil za 100.000 Din, ki jih je dovolil nekemu bankernu uradniku, da si zgradi vilo.

Na ljubljanska zemljišča je bilo v januarju letos vknjiženih 1.847.989,91 Din raznih posojil in kreditov. Večja posojila so rabili trgovci in posestniki za obnovo svojih hiš oziroma za trgovske namene.

Intimna pevka
svečanost v Mostah

Na predvečer praznika sv. Jožefa je priredilo pevsko društvo »Mostec« v prostorih g. Erbeznika star. v Mostah intimno svečanost za člane društva in njih soproge. Polnostojno število je bila zastopana vsa pevška družina, da s svojo udeležbo da priznanja štirim najstarejšim in najvztrajnejšim pevcem članom, ki so jih bili na skušini Hubadove pevke župe odlikovali s častnimi diplomami. Kmalu po 20. uri je povzel besedo predsednik društva g. Pavčič, ki se je v svojem pozdravnem nagovoru spominjal odlikovancev kot častivrednih članov društva, vztrajnih pevcev in dobrotnikov, na kar je izročil diplome gg. Zupanu (častnemu predsedniku), Jožetu Remsu (podpredsedniku), Jožetu Kelbelnu (blagajniku) in Stanetu Gostiču (odborniku društva). S ponosom je sporočil vest, da je skupščina Hubadove pevke župe imenovala društvenega pevovodjo g. Rupnika za namestnika župnega pevovodje, kar mora biti društvu v posebno čast in je naloga vseh članov, da z vsemi razpoložljivimi močmi pomagajo pevovodji, da se bo lahko izkazal vrednega tega priznanja.

Ganjen se je zahvalil predsedniku za tople besede in diplomu sivolasi zaslužni častni predsednik g. Zupan, ki je z mladniško besedo zagotovil, da ostane zvest do skrajnih mej življenja, čeprav ne more kot pevec, pač pa kot podpornik in iskren svetovalec. Mladim pevcem je nazdravil pevka korenina oče Erbeznik, ki s svojimi besedami in svežim glasom nikakor ni mogel prikriti uprav fantovske ljubezni in razpoloženja do lepega petja. Govorili so še gg. Rems, Rupnik in Gostič, nakar se je razvila animirana zabava s pesmijo in radostjo — vse na čast odlikovancem, obenem pa tudi članom zbora — Jožetom za god.

Lovcem

Trgovina s kožami je važna panoga našega narodnega gospodarstva, ki donaja tudi našemu lovstvu lepe dohodke. Za lovstvo je to neizčrpen vir dohodkov, če se ga smotreno in razumno upravlja. Pri tem pa se je treba držati gesla »v slogi je moč« in se strniti v čim gostejše vrste. Zato vabimo vse lovske tovariše, ki imajo v zalogi še kaj kož, da jih nemudoma pošljejo lovske prodajni organizaciji »Divja koža« Ljubljana — velesejem v prodajo. II. letošnja dražba se bo vršila nepreklčno 23. t. m. in bo zadnja v tekočem letu.

Da se pripomore k uspešnem in lažjemu pridobivanju teh dohodkov, se vrši po končanem kožnem sejmu istega dne zvečer še ponovno napovedano strokovno predavanje o psih jamarjih in njih delu pod zemljo proti roparicam, ki omogočajo s svojimi grešnimi kožami ta vir dohodkov.

Psi jamarji so poklicnega in smotrnega lovca neprecenljive vrednosti. Ti mali sotrudniki in spremljevalci svojega gospodarja pri izvrševanju lova, vrše nevaren in junaški posel na roparice pod zemljo. Izpod katere se čestokrat ne vrnejo vsi živi na svetlo. Gotovo je, da mora stati psi ob strani več in uviden človek ter mu pri tem riskantnem delu priskočiti v potrebi na pomoč. Pa tudi izven te panoge lovenja so ti naši mali zvesti prijatelji vsestransko uporabni, bodisi v grmarjenju, donajanja

iz vode na suho, itd. Treba je le zbrati prvovrsten material ter mu dati smotreno vzgojo.

Da se to zamore izvesti, pa mora biti najprej lovec sam temeljito poučen. O vsem tem bo strokovnjaško povedano in obrazloženo na večer omenjenega sejma s kožami divjadi, v restavraciji pri »Levu« v Ljubljani, Gosposvetska cesta 16.

Vstopnine ni, lovci s svojimi družinskimi člani dobrodošli, da se po predavanju razvije čim veseljeje in prisrčneje kramljanje pri pogrnjenih mizah.

Z lovskega in kinološkega pozdravi na svidenje!

Radioprogram

Nedelja, 22. marca.

9: Ing. Jože Skubic: O sadjarstvu; 9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje, tajnik Jagodic; 10:20: Ferdo Jelenc: Nauk o serviranju; 11: Radio orkester; 12: Dnevne vesti, plošče; 15:30: Dekliška ura: Največje pa... (gdč. Lebarjane); 16: Humoriščno čtivo, pisatelj Milčinski; 16:30: Radio orkester; 17: Milčinski: »Kjer ljubezen tam Boga«, dramska legenda (Ljudski oder); 20:30: Prenos iz Dunaja: Simfonični koncert dunajskih simfonistov; 22:30: Casovna napoved in poročila; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 23. marca.

12:15: Plošče (mešan program); 12:45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17:30: Radio orkester; 18:30: Dr. A. Bajec: Italijansko; 19: Prof. France Vodnik: Poljsko; 19:30: Prenos iz Budimpešte; 22: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 24. marca.

12:15: Plošče (ruska glasba, pesmi, šlagerji); 12:45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 18: Radio orkester; 19: Dr. I. Rakovec: Iz življenja predpotopnih živali; 19:30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 20: Jaklov večer, izvaja Radio orkester; 21: Saxofon solo s klavirjem, zatem Hawaijazz; 22: Casovna napoved in poročila; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 25. marca.

9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje; 10:20: Ferdo Jelenc: Nauk o serviranju; 11: Dr. A. Dolinar: Marija v glasbeni umetnosti; 11:15: Orgelski koncert, izvaja Matija Tomec; 12: Casovna napoved in poročila, plošče; 15:30: Gdč. A. Lebar: Kmetiska mati in kmetiška hči; 16: Mati v slovenski literaturi (recitacija); 17: Radio orkester; 20: Prenos materskega dneva iz ljubljanske opere; 21: Prenos iz Londona; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Danes ob 4., 7. in 9. uri
Jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri

Film ljubezni, lepote, petja, sreče,
zabave in smeha

Veličanstvo
ljubezen

V glavnih vlogah

Franz Lederer
Katica Nagy
Szöke Szakali

Vsa Ljubljana se smeje in zabava
pri tem sporedu

Poleg tega izvrstna šaloigra z
»Micky« miško

Predprodaja vstopnic od 11. do pol
13. ure.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

S klobukom na glavi
pred kraljem

Angleškemu gardnemu poročniku Michalu of Courcy se je rodil nedavno sin, ki bo imel pred drugimi podložniki angleškega kralja to veliko prednost, da bo lahko stopil predenj s klobukom na glavi, ko doraste. Rodbina omenjenega poročnika je zelo ponosna na ta privilegij. Rod Courcy sega daleč nazaj v 12. stoletje. Takrat je nastal konflikt med Francijo, Anglijo in Normandijo. Angleški vitez John of Courcy je predlagal angleškemu kralju, naj se poravnava spor zaradi ozemlja z dvobojem dveh vitev, enega Angleža in enega Francoza.

Viteškega boja se je udeležil sam predlagatelj, ki je zmagal. Iz hvalečnosti mu je angleški kralj obljubil izpolniti vsako željo. Vitez je pa izrazil le čudno željo, da bi imel on in njegovi potomci pravico stopiti pred kralja s klobukom na glavi. Kralj je njegovim željam rad ustrelel in tako ima rodbina Courcy še sedaj to čudno pravico, ki je pač najboljše dokaz, da njen praded ni bil praktičen.

NOGAVICE Z IGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

G. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

— Tu ne bom vzdružala, — se je zgrozila Zeld. — »Harneycool« je živel v mojem spominu vedno zelo lep. Zdaj je pa tako zapuščen. Zdi se mi, da vidim simbol življenja, vse je ničevo in minljivo... Pojdiva, Pojdiva brž od tod. Tom. Voznja je bila krasna, toda »Harneycool« je lep samo poleti.

Utrujena in prašna, toda srečna je prispela do svojega hotela, kjer se je pristrčno poslovila od Toma. Dokler ji Miranda ni prihitela naproti in povedala, da jo čaka pismo, se sploh ni zavedla, kako nestrpno je pričakovala ves dan vesti.

Zopet si je mislila: — Smešno! — toda takoj je pripomnila: — Fant je bolan; sicer je pa tudi preveč rahločuten in boječ. Izgubim ga, če ne premagam svojega ponosa in ne pogledam, kaj je z njim.

Naročila je, naj bo avtomobil pripravljen ob enajstih, in odpeljala se je; poslala je Tonyja gori, sama je pa počakala v avtomobilu.

— Gospod takoj pride, — je sporočil Tony.

Naslonila se je v avtomobilu nazaj, srce ji je močno utripalo. Videla ga bo! Vsak hip pride. Toda minuta je minila za minuto in vsaka se ji je zdelala cela večnost. Končno je prišel, blede, prepaden in suh ter stopil k avtomobilu.

— Halo! Njegov glas je bil hripav. Moral je kašljati.

— Bolan si bil!

— Samo malo prehlajen, nič drugega.

— Le hitro vstopi, — je dejala nervozno. Veter je zapihal, zaplesal je v njegovih laseh in na mnogih krajih se je pokazala pleša. Prijela ga je za umazane roke, on je pa sedel k nji.

Kako bolesten je bil njegov smehljaj! Poskusila je uganiti iz potez na njegovem obrazu, kaj misli.

— Zakaj nisi prišel?

— Moral sem nemudoma v reklamni zavod. Rabili so lepak. Saj sem telefoniral — prav zares, Zeld.

— Zakaj pa nisi odgovoril na moje pismo?

— Baš sem nameraval.

— Saj mi nisi niti telefoniral.

— Nisem — nisem te hotel nadlegovati zavoljo tega.

— Saj bi me ne bil nadlegoval, to sam dobro veš.

— No... bil... bil sem prehlajen.

— Spodnja čeljust se mu je začela tresti.

— Pojdiva, — je dejala Zeld. — Skupaj bova obedovala. Imaš toliko časa?

— Seveda ga imam.

— Zgodaj je še — toda navzlic temu sem lačna.

— Dobro, — je pritrdil. Kmalu sta

sedela v bližnji francoski restavraciji. Prebirala sta jedilni list.

— Pila bova belo vino z limono, — je predlagal Mihael. — To smo pili vedno v Parizu in imenitno mi je dišalo.

— In coctail?

— Coctail na vsak način, — je pritrdil navdušeno. Popil je svoj aperitif in Zeld ga je pregovorila, da je popil še njenega, potem je pa naročila še. Liker ga je segrel; postal je živahen in zgovoren, njegov obraz je dobil malo barve; odmev stare, radostne muzike je zvenel v njegovem smehu, ko sta govorila o srečnih časih v San Franciscu.

— Bože moj! Kako divni dnevi! Kako brezskrbni, srečni dnevi so bili takrat!

Nekaj časa sta molčala. Čas je hitel. Mihael je naročil še konjaka, prižgal ga je in pokazal Zeldi, kako lepo se je stopil v njem košček sladkorja. To je znal iz Pariza.

Mihael v Parizu! Kako neki je živel tam? Dobro se je bil prilagodil Parizu in še vedno je imel nekaj francoskega na sebi.

In vendar: te zanemarjene roke, ti umazani prsti z žoltimi sledovi cigaret. O Mihael, Mihael, kje je bil nekdanji srečni, nerodni Mihael?

Po obedu sta se odpeljala z avtomobilom na izprehod. Zunaj je bilo mrzlo, v avtomobilu sta se pa počutila pod toplo odejo prijetno in srečno. Mihael je naslonil glavo na njen kožuškovinasti ovratnik in na sedežu v sredini so se njune roke sklenile, njeni nežni prsti in njegovi umazani, opraskani.

Ko se je začelo mračiti, mu je položila Zeld roko na ramo, potegnila ga je k sebi in poljubila njegove nabrekli ustnice — ta čas je pa kanila iz njenih oči vroča solza na njegovo lice.

Domenila sta se za nedeljo, hotela sta skupaj obedovati in preživeti zopet srečno popoldne. Za slovo sta si stisnila roke in se še enkrat poljubila. Ko je pa stopila Zeld v svetlo, toplo sobo svojega hotela in ko so se zaprla za njo vrata, se je spomnila, da je bila napolnjen obližljivi ogledati si v nedeljo popoldne s Tomom in Johnom muzej.

Ah, izgovorila se bo, da jo boli glava ali pa najde kaj drugega, da bo le pretežja dobra. Samo da bi napravila Tomu to ne bilo nič kaj lepo.

— Napram Tomu nič kaj lepo, — je ponovila v mislih in pozneje še enkrat, ko je sedla za mizo, — nič kaj lepo.

— O bože, — je šepetala in si zakrila obraz z rokami. Kako komplicirano je postalo zdaj vse. Zelela... hotela je...

Sicer pa, lepo ali grdo, z Mihaelom se je morala v nedeljo sestati... Toma bo že potolažila...! Enkrat ni nobenkrat...

— Bože moj, — je zašepetala iznova, — kaj naj storim?

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Problem umetnega življenja

Po mnenju angleškega fizika Lodga se bo dalo umetno izdelovati tudi življenje

Človek se je v razmeroma kratkem času tako visoko dvignil nad druga živa bitja na zemlji, da se po pravici smatra za krono stvarstva in da mu je morala celo narava v marsičem popustiti od svojih večnih zakonov. Kar pomislimo, kakšna je bila zemlja in življenje na nji še pred dobrimi 100 leti in kakšno je zdaj, ko jo je prepregla gosta mreža brzojavnih in telefonskih žic, ko se pogovarjajo ljudje v enem delu sveta z onimi v drugem brez vsakih žic in ko krožijo visoko nad njo aeroplani in zrakoplovi. Človeški duh je premagal ovire prostora, izmeril je nedogledna prostiranja vsmerja, izračunal pota nebesnih teles. Vendar je pa nekaj kar zadržuje človeka na zmagovalni poti spoznavanja. To je najtežja vseh zagonetk, to je vprašanje, kako je nastalo življenje in kam gre.

Na to vprašanje še nimamo in najbrž tudi nikoli ne bomo imeli točnega odgovora. V prizadevanju najti odgovor na vprašanje, od kod se pojavi in kam gre življenje, obstane človek pred problemom umetnega življenja. Biokemiji se je že posrečilo napraviti umetno nekatere organske snovi, kakor škrob, močvino, sladkor itd. Slatetična kemija je šele v povojih in nedvomno se ji bo prej ali slej posrečilo napraviti umetno tudi najbolj komplicirano organsko snov — protoplazmo. Je pa veliko vprašanje, če se bo človeškemu geniju kdaj posrečilo prebuditi umetno protoplazmo k življenju.

Svetovnoznani angleški fizik sir Oliver Lodge, odkritelj z Noblovo nagrado, ne smatra te ideje za fantastično, temveč je celo pripravljen, da se da to storiti. Dokler je bila naša zemlja še v plinastem ali tekočem stanju, ni bilo mogoče na nji življenje v sedanjih oblikah. Življenje se je pojavilo na zemlji šele v najmlajših dobah njenega razvoja. V teh dobah je moral torej nastati v protoplazmi organičen življenjski proces in po mnenju angleškega fizika ni nobenega razloga, da bi to ne bilo mogoče tudi v bodoče. Prej bo pa morala veda napraviti še velik korak naprej in doznati, kakšno je razmerje med stvarno in življenjem, kako je prišlo življenje v stvarino in kako se je v nji uveljavilo.

Zdaj je fizika že prišla do spoznanja, da je svetovje energetični dinamizem in da je sestavljena stvarina iz elektronov, krožečih okrog jedra; tudi protoplazma je sestavljena iz elektronov, vse drugo o nji je pa nam neznano. Protoplazmo znamo uničiti, vemo tudi kako ohraniti jo pri življenju, ostanje nam pa zagonetno vprašanje, kaj omogoča živim celicam, da rasto in da ustvarjajo z delitvijo zelo komplicirane tvorbe, kakor

stavbnik poslopja. Zagonetno nam ostane vprašanje, od kod življenje prihaja in kam gre, ko preneha živo bitje živeti. Po dosedanjih ugotovitvah znanosti ni na zemlji življenja, ki ni nastalo iz drugega življenja in ki ni nadaljevanje nepretrgane verige organizmov. Iz enega želoda lahko nastane cel hrastov gozd, ptičje jajce, ki je v bistvu samo določena množina brezoblične protoplazme, se izpremeni v segrevanjem v živo bitje s kostmi, mišicami, živčnim sistemom in čutili, ki se zna hraniti in braniti. Niti najelementarnejših funkcij življenja pri najnižjih organizmih si ne moremo razlagati iz splošnih lastnosti stvarine.

Še bolj nerazumljive so pa življenjske funkcije višjih organizmov, zlasti človeka, pri katerem že stopa v ospredje duševno življenje. Sir Oliver Lodge ne vidi velike razlike med življenjem in duhom. Duh sicer predstavlja samozvest, dočim je lahko življenje tudi podzavedno, vendar mu je pa življenje podlaga duha, ki je samo izloček življenja. Ne eno ne drugo pa ni gola posledica spojitve gmotnih snovi. Vemo, da so možgani sedež duha, toda če si človek poškoduje možgane, s tem še ni rečeno, da je uničen duh sam. Zdaj je že točno dokazana telepatija, ki nam pravi, da more duh ravnati neodvisno od gnote in od tod ni več daleč do spoznanja, da lahko živi duh tudi po ločitvi od telesa.

Tudi če bi mogli opazovati molekularne procese v možganih in njihov ritem, pravi Lodge, bi ne razumeli podlage duševnega delovanja, kakor bi ne razumeli skladbe, če bi videli kretnje dirigenta in godbenikov v orkestru. Človek lahko še tako dobro obvlada ali pozna instrumente orkestra, pa še daleč ne more zložiti simfonije, čeprav so instrumenti neobhodno potrebni za njeno izvajanje. Funkcije onega vseobvladajočega principa, pa naj se imenuje duh, življenje ali vitalna sila, so vezane na snov in usmerjene k določenemu cilju. Kako naj si to razlagamo? Vemo, da niti fizično svetovje ni samo iz snovi. Zato domnevamo eter ali nekaj njemu enakovrednega, kar je pa znano samo po svoji spojitvi s snovjo, kakor druge nad-snovne reči, n. pr. lepota, razum, vera, upanje, ljubezen itd. Z valovanjem etra si razlagamo postanek svetlobe, toda to, kar vidimo, ni svetloba sama, temveč gmotni predmeti, na katere svetloba pada.

Zato sodi slavni angleški fizik, da je eter sedež neizmerne energije, kakršne si niti misliti ne moremo in eter naj bi bil poln nečesa, kar lahko imenujemo duh in življenje v najširšem pomenu besede. Eter naj bi bil torej nosilec duha

ali velika posoda življenja, iz katere se lahko vsak čas črpa po individualni delci. Življenje ni nastalo iz snovi, ono je samo v njenem ujetništvu in zato ni izključeno, da se bo človeku nekoč posrečilo napraviti primerno past, v katero bo lovil eterično življenje. Tako se bo dalo po mnenju angleškega fizika napraviti umetno tudi življenje.

Pokopališče štokelj

Tisoči in tisoči štokelj, ki so preživljali leto v Južni Afriki, se ne vrnejo več v Evropo. Vladni organi, ki so prepotovali ozemlje Ganthin Peak v Natamu, poročajo o bridki usodi štokelj. Prostrano polje, kjer se štokelje vsako leto zbirajo, predno odlete nazaj v Evropo, je bilo vse belo, kakor da je zapadel sneg. Vladni organi so se čudili, da je polje naenkrat belo, ko so pa prišli bliže, so spoznali, da je vse polje pokrito z mrtvimi štokeljami.

Štokelje so bile baš zbrane in pripravljale so se na pot v Evropo, ko jih je presenetila debela toča. S polomljenimi krili in nogami so sirote obležale na tleh, dokler miso od lakotne poginile. Visoko nad mrtvimi štokeljami so pa krožile žive in zamač čakele, da se jim pogrešane družice pridružijo.

Državljanstvo petih držav

Princ Saleh Bey el Falaki je državljani petih držav. Te dni je izdalo sodišče v Rouenu za njim tiralico zaradi dezertacije. Formalno je namreč princ tudi francoski državljani, kajti njegova mati je bila rojena na Alžaskem in ko se je dala v Parizu krstiti, je zapisala v rubriko očetovstva »oče ni znan«. Tako je hotela svojega sina obvarovati pred mohamedanstvom. Dečkov oče je bil namreč dvorjan turškega sultana Bey el Falaki. Po turških zakonih je pa ostal deček turški državljani. Po razpadu turškega cesarstva je odpotoval princ v Ameriko, kjer je dobil državljanstvo.

Njegov oče je napravil ta čas karjiero v Egiptu, sin je odpotoval za njim in tudi on je postal egiptski državljani. Lani je bil imenovan princ Saleh za tehničnega svetovalca abesinskega vladarja s plačo in dostojanstvom državnega ministra. Z imenovanjem je dobil tudi abesinsko državljanstvo. Francoske oblasti vztrajajo na zasledovanju, na drugi strani pa nobena omenjenih držav noče razveljaviti prinčevega državljanstva. Tako nastane kočljivo vprašanje, katero državljanstvo prav za prav drži. Princ Saleh je menda edini človek na svetu, ki ima državljanstvo petih držav.

Mali žid.

— Khon, koliko je polovica od petnajst?

— Gospod učitelj, take trike poznam. Če bi odgovoril, da je sedem, bi bilo premalo, če bi pa dejal, da je osem, bi bilo preveč.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plačo se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanje brez znamke se odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

Vrtnarski pomočnik
se sprejme takoj. Naslov po ve uprava lista. 1089

Ovčjo volno
lepo očiščeno prodam vsako množino. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Cenena volna«/1087.

Čevljar. pomočnika
veščega izdelovanja gornjih delov sprejme v ponedeljek Videčnik, Huda jama — Laško. 1086

Veliko ploč. skrinjo
z železom okovano in več drugih predmetov prodaja Guštin, trgovec, Metlika 24. 1085

Za hišnika
grem v dobro hišo, sem mizar, oženjen, brez otrok in abstinent. Alojzij Femc, št. Vid pri Ljubljani št. 56. 1082

Posestvo v Bos. Gradiški
9 km oddaljeno od mesta, 243 dunumov, 48 juter polja, s hišo s 4 sobami in kuhinjo, hlevom, šupo za shrambo blaga in vozov. vodnjakom ter dvorčjem prodam. Vse z opeko zidano in polje z žitom posejano. Informacije daje Osman Totarovič, Bosanska Gradiška. 1084

Slovenko
ljubeznivo in plemenito želim poročiti. V zakonskem stanu želim njo nadve ceniti. Če njene ponudbe: »Zaželjeni dom 33.«/1079 Uprava »Slov. Narod«. 1083

Vdova
starejša, žel: znanja z gospodom od 40—55 let, biti mora vdovec ali samec, pošten in odkritosrčen. Le resne ponudbe na upravo lista pod »Srečno življenje«/1080.

HARMONIKE

Izdelujem nove in sprejemam v popravilo vse glasbene instrumente. — JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 8.

Znižanje v hotelu »Bellevue«
Tudi pri koncertih ostanejo cene normalne. Cena vina Din 12, 14, 16, 18 itd. Cez ulico Din 2 pri 1 cenješe torej po 10, 12, 14, 16 itd. 1081
Priznana izborna vina in prvovrstna kuhinja. Pension Din 65.—

PRIHRANITE

denar, čas in jezo, ako izolirate zoper vlogo in rjo Vaše strehe, temeljne zidove, železne konstrukcije, vodne nabiralnike, terase, balkone in napeljave iz cevi s svetovno priznanimi

„CONCO“
amerikanskimi azbestno nitkasti izolacijskimi produkti. The Continental Products Co. Euclid, Ohio U. S. A.

Razpečevanje za Jugoslavijo:
Mirko Marmolja, Maribor, Oankarjeva ulica 26.

Vsa dela s »Conco« preparati izvršuje tvrdka

PETER ŠTNIK,
splošno kleparstvo in instalacijske strelovodov

LJUBLJANA, Ambrožev trg 9
Telefon št. 3146.

26/L

PRIMA SUHE DESKE

mizarski stroji mizarjem na razpolago! Obilne deske za podelje — nudi FRAN ŠUSTAR, parna žaga v Ljubljani 33/L

Polir

trezen in zanesljiv, z večletno prakso v tu in inozemstvu v zidarskem, tesarskem in železobetonskem delu išče primerno službo za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Polir«/1083.

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezna blaga, cenih klavirjev!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrike: Bendorfer, Stelnway, Förster, Hütel, Stigl original, ki so nesporne najboljše! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3

Najcenejša posejevalnica.

BUKOVA DRVA
TERBOVELSKI
PREMOSKI
pri št.
„KURIVO“
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 33 (na Balkanu)
Telefon 34—34

»EFAKS«

tovarniško skladišče barv, lakov, kreme in ostalih kemičnih pripravov za konzerviranje usnja. — Kemično barvanje usnjenih izdelkov, čevljev, suknjic, torbic, klubskih garnitur itd. — Ljubljana, Napoleonov trg 7. 1038

Tribuna dvokolo s „Sachs“ motorjem

posebno močni, okvir nizke, močnejša pnevmatika, motor v sredini montiran z dvojno predstavo in spojko, 1 1/4 K. S. — Vozi 30 do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km. Dobl se tudi sam motorček, katerega se lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franko.

»Tribuna« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Kotel Miklič

IMA NAPRODAJ

prav dobro gnojeno

črno vrtno zemljo

po 20 Din m². Na razpolago in odvoz je do konca marca 1931

MODROCE

vrhne la afrik, močno blago & Din 240.—

zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever

LJUBLJANA, Marijin trg št. 2

Specialna mizarska in tapetniška delavnica po najmodernejši arhitekturi
Lancoš — Sitar, Ljubljana

Wolfsova ulica 12, dvorišče

Naš predobri očka, stari oče, prastari oče itd., gospod

Alojz Lindtner

sodni uradnik v p.

je danes v petek, 20. marca ob 3. uri popoldne po dolgem, mučnem trpljenju v 91. letu starosti bogu vdano za vedno zaspal.

Našega ljubelega očka spremimo k večnemu počitku k Sv. Križu v nedeljo, 22. marca ob 5. uri popoldne iz doma žalosti Mestni trg št. 11-L, Priporočamo ga v molitev.

V Ljubljani, 20. marca 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš oče, oziroma svaki in stari oče, brat in strio, gospod

ravnatelj ARTHUR MAHR

v petek dne 20. marca ob 9. uri dopoldne nepričakovano preminul.

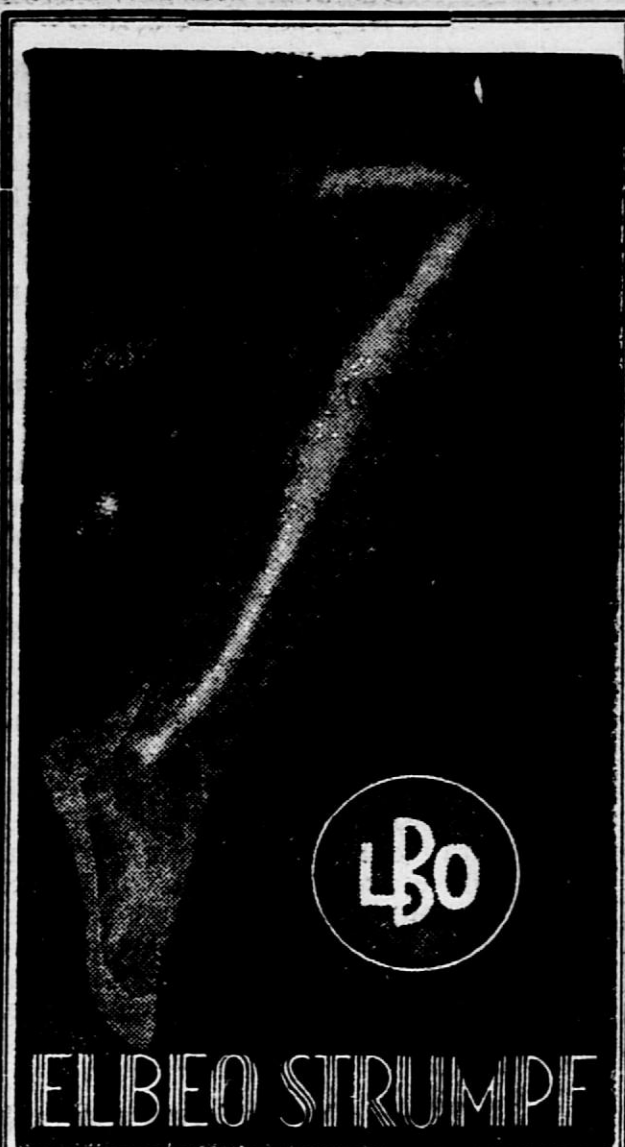
Truplo blagega pokojnika bo v ponedeljek 23. marca ob 3. uri popoldne v pokopališki mrtvašnici cerkve Sv. Petra blagoslovljeno, nakar ga položimo v lastni grob k večnemu počitku.

Maša zadušnica se bo darovala v torek 24. marca ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi Sv. Srca Jezusovega.

Graz, dne 20. marca 1931.

Globoko žalujoče rodbine MAHR, HAARMANN, FELIKAN in FELDNER

Brez posebnega obvestila.

LBO

Znamka svetovnega slovesa

SAMOPRODAJA:
K. SOSS, Ljubljana

4299

OTOMANE

Din 520 do 820

po izberi blaga stalno v zalogi

STAR KARL, LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 12.
(Dvorišče)

Medroce afrik Din 220.—, tridelno Din 280.—

Dezeni namizni prti

150/150 na dobrem blagu Din 55.—. Breda žepni robci komad Din 2.—. Entlanje, ažuriranje, predtiskanje; specialni entel oblek. Vezanje mehanično, umetno in ročno, tamburiranje hotelskih in gostilniških zaves.

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

Od dobrega najboljšje je le

Gritzner = Adler

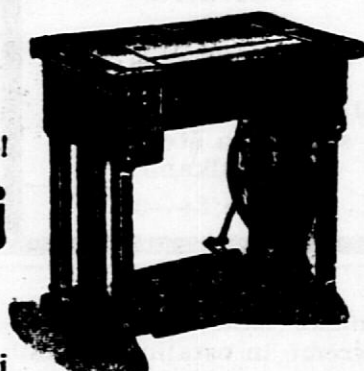
šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba —
najboljši material!

Novost!

Sivalni stroj

kot damska
pisalna miza

Le pri

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene tudi na obroke

MI IŠČEMO

„Schenectady“ Amerika
„Vatikan“ Italija
„Berlin“ Nemčija
„Chelmsford“ Anglija
„Posen“ Poljska

na skali 31° 68°
> 39° 41°
> 71°
> 32°
> 102°

na kratkih valovih, a vsa Evropa na normalnih in dolgih valovih v jakosti orkestra z

INGELEN U6

BANDFILTER ULTRADYNE ali „KRALJ ETRA“

Pojasnila in brošure zastoj. Zahtevajte, da Vam aparat Vaš radio-trгоvec predvaja

RADIO-INGELEN

LJUBLJANA, Miklošičeva 34,

Telefon 3198

Poštni predal 281

Čopiče

vseh vrst, žimnate metle, razna omela, najrazličnejše ščetke vseh velikosti izdeluje najceneje

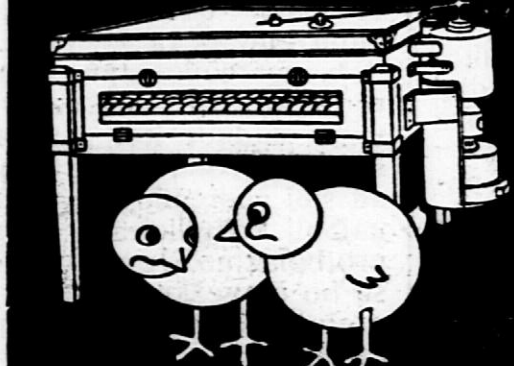
Hinko Šimenc
KONGRESNI TRG ŠTEV. 8
(poleg kino Matice) 29/L

Deske.

trame, letve raznih dimenzij za stavbe, ograje in pode — dobavi po najnižji ceni

Mirija „d. z o. z.“
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 46, tel. 28—20,
Miklošičeva cesta 6, tel. 25—95

KADLECOVI APARATI

ti su ipak najbolji za nas
F. KADLEC TEMERIN
TVORNICA INKUBATORA
TRAŽITE KATALOG

Najmodernejši šivalni stroji

OGLEJTE SI

ZALOGO

PRI TVRDKI

Ludo. Baraža, Ljubljana

SELENBURGOVA ULICA 6. TELEFON 29-80

Velika izbira vsakovrstnega pohištva

lastnega izdelka, nudi po znatno znižanih cenah trvdka

I. REPŠE, tvornica in zaloga pohištva,

Telefon 3228 LJUBLJANA, Dvorni trg št. 1. Telefon 3228

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolnene

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE
SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška.

Največja izbira. - Najnižje tvorniške cene. - Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. - Na zahtevo vzorci zastoj in poštne prosto.

Bolezni želodca, slabo prebavo

nepravilno vrenje v želodcu urejuje FIGOL. FIGOL odpira slast, čisti in osvežuje kri, krepi telo. Priporoča se odraslim in otrokom. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, po pošti pa razpošilja izdelovalec DR. SEME-LIČ, DUBROVNIK 2/60. — 3 steklenice s poštino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,

LJUBLJANA, KARLOVŠKA CESTA ŠTEV 4

Poceni in vendar najboljše je SEVERJEVA OTOMANA

z 32 peresi v sedelu in 4 v

zglavju; velikost 185 X 78

Cena Din 550.— do 850.—, po

izbiri preobleke. — Zahtevajte

vzorce!

Najboljši material!

RUDOLF SEVER, LJUBLJANA,
Marijin trg št. 2.

I. SLANOVIC

SPLOŠNO KLJUČAVNIČARSTVO.

Gajeva ulica št. 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specialna dela: delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno ponikljana.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hi-potek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. o. z.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 35/I

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. — Za odgovor prosimo znamko.

Uradne ure od 8. do 12. in od 14. do 18.

MI SMO POCENI!

Damske

Serija

Din 7.50

Serija

Din 13.-

Serija

Din 14.-

Serija

Din 16.-

Serija

Din 4.-

Serija

Din 5.-

Serija

Din 6.50

Serija

Din 10.-

Otroške

Serija od Din 5.- dalje

V pomladnih
modnih barvah

ANT. KRISPER, Mestni trg 26
Stritarjeva ul. 3